

Behandelingsvoorstel voor de commissie Bestuur en Middelen

Onderwerp: Strategische EU-Randstadagenda 2004-2006

Cie-datum :23 augustus 2004

Cie-nummer: 2004BEM70

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op:	inspraak:neen
eerdere behandeling in cie: neen	op:
in PS: neen	op:

Behandelend ambtenaar: mr. P.G. Scherks

toestel: 3647

Portefeuillehouder: drs. J.P.J. Lokker

Strategische EU-Randstadagenda 2004-2006

Het belang van Europa voor de provincies neemt toe. Steeds meer regelgeving en algemene beleidskaders worden in Brussel vastgesteld. De Randstadprovincies willen niet alleen aanspraak maken op een bijdrage uit de structuurfondsen, zij willen ook invloed uitoefenen op de totstandkoming van regels en beleid. Hieraan wordt richting gegeven in de Strategische EU-Randstadagenda 2004-2006. Deze bevat de Europese dossiers, die voor de Randstadprovincies specifiek van belang zijn en de te bereiken resultaten en te ondernemen acties. Dossiers, die voor de Nederlandse provincies van gezamenlijk belang zijn, zijn opgenomen in de Europese agenda van het Huis van de Nederlandse provincies en het IPO. De Strategische EU-agenda is besproken in de kerngroep Europa, waarin de diensten zijn vertegenwoordigd

EU-Randstaddossiers

De belangrijke dossiers voor de komende twee jaren zijn:

Regionaal beleid 2007-2013

De Europese Commissie heeft voorstellen gepresenteerd voor het regionaal beleid, inclusief de structuurfondsen voor de periode na 2006. Op basis van deze voorstellen komen de Randstadprovincies in aanmerking voor bijdragen uit de structuurfondsen. De lobby in de richting van Brussel en Den Haag voor het verkrijgen van een zo groot mogelijke bijdrage uit de structuurfondsen, wordt geleid door het IPO.

Plattelandontwikkeling

Door de toenemende verstedelijking in de Randstad komt de landbouwsector steeds meer onder druk te staan. De agrarische sector heeft naast de traditionele rol van voedselvoorziening een belangrijke rol bij het behoud van de leefbaarheid van het platteland, het landschap en het behoud van cultureel erfgoed. Er moet een evenwichtige ontwikkeling tussen stad en platteland worden bereikt. De komende herziening van het Europees beleid voor plattelandontwikkeling en de nieuwe Europese Kaderverordening plattelandontwikkeling kunnen hiervoor perspectief bieden.

Bereikbaarheid

Voor de concurrentiepositie van de Randstad zijn goede interne en externe bereikbaarheid vereist. De Europese transportdossiers zijn hiervoor van groot belang. Deze hebben betrekking op de ontwikkeling van een Trans Europees Vervoersnetwerk en het plan van de Europese Commissie om het gebruik van infrastructurele voorzieningen (autowegen) in rekening te brengen.

Lissabonstrategie/kenniseconomie

De Europese Raad heeft in maart 2000 tijdens de top van Lissabon besloten dat de Europese Unie binnen 10 jaar de meest dynamische en concurrerende economie in de wereld moet zijn met meer en betere banen, een duurzaam milieu en betere sociale samenhang. Om dit te bereiken, wordt ingezet op de kenniseconomie. Hierbij is een link te leggen met de economische strategie van de Randstad. Hierin neemt de ontwikkeling van de kenniseconomie een zeer voorname plaats in.

Kennisinfrastructuur

Tegen de achtergrond van de Lissabonstrategie moeten onderzoek en innovatie op een hoog niveau worden gebracht. Hiervoor moet wetenschappelijk onderzoek worden gestimuleerd en moeten voorwaarden worden geschapen voor overdracht van kennis van kennisinstellingen naar het bedrijfsleven. Europese regio's kunnen hierbij een regierol vervullen ook met het oog op het 7^e Kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling voor de periode 2006-2009.

Water en milieu

De Randstad heeft specifieke belangen bijvoorbeeld als het gaat om luchtkwaliteit en omgevingskwaliteit. De beleidsterreinen water en milieu betreffen vooral wetgeving. Er is niet of nauwelijks sprake van concurrerende belangen met andere provincies of landsdelen. De lobby wordt daarom in interprovinciaal verband gevoerd.

Prioriteiten

Voor onze provincie hebben absolute prioriteit regionaal beleid, inclusief de structuurfondsen, en plattelandontwikkeling. Het 7^e Kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling is niet zo van belang. Het programma biedt voor de provincie zelf weinig mogelijkheden. Vooral universiteiten, grote bedrijven en onderzoeksinstellingen moeten er mee aan de slag.

Aansluiting op eigen strategie

Het Strategiedocument Utrecht in Europa bevat de eigen provinciale beleidsprioriteiten. Deze sluiten goed aan op de Strategische EU-Randstadagenda. Om aan de Randstadstrategie uitvoering te geven, moet deze worden geïntegreerd in de eigen Europa-strategie. Hier ligt een taak voor de betrokken provinciale diensten. Afstemming moet plaatsvinden in de kerngroep Europa.

Sturingsinstrument

De Strategische EU-Randstadagenda is een sturingsinstrument voor de portefeuillehouders Europa voor de gezamenlijke prioriteiten van de Randstadvertegenwoordiging in Brussel en voor andere portefeuillehouders voorzover deze voor een onderdeel beleidsinhoudelijk verantwoordelijk zijn. Voorts is de agenda de basis voor de uitwerking in werkplannen per dossier en voor de werkplannen van de vertegenwoordigers van de Randstadprovincies in Brussel.

Voortgangsrapportages

Over de voortgang en de bereikte resultaten wordt door de Randstadvertegenwoordiging halfjaarlijks gerapporteerd. De rapportages worden voorgelegd aan de portefeuillehouders Europa van de Randstadprovincies.

Wordt geagendeerd:

[X] voor korte bespreking (er kunnen enkele kleine opmerkingen worden gemaakt) en vervolgens ter kennisneming.

Beoogd effect

De Strategische EU-Randstadagenda 2004-2006 bevat de Europese dossiers, die de komende 2 jaar voor de Randstadprovincies specifiek van belang zijn. Ook zijn de te bereiken resultaten en de te ondernemen acties aangegeven. De Strategische EU-Randstadagenda moet worden geïntegreerd in de eigen Europa-strategie, die is vastgelegd in het Strategiedocument Utrecht in Europa. Afstemming vindt plaats in de kerngroep Europa.

Argumenten

De agenda is van belang als sturingsinstrument voor de portefeuillehouders Europa van de Randstadprovincies. De agenda is de basis voor de werkplannen per dossier en voor de werkplannen van de vertegenwoordigers van de Randstadprovincies in Brussel.

Realisatie

Over de voortgang en de bereikte resultaten wordt door de Randstadvertegenwoordiging halfjaarlijks gerapporteerd. De rapportages worden voorgelegd aan de portefeuillehouders Europa van de Randstadprovincies.

Communicatie

De agenda is besproken in de kerngroep Europa en wordt ter kennis gebracht van de commissie Bestuur en Middelen.

Bijlagen

De Strategische EU-Randstadagenda 2004-2006.

REGIO RANDSTAD

STRATEGISCHE EU-RANDSTADAGENDA

2004-2006

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	
Hoofdstuk 1 Inleiding	pag. 5
Hoofdstuk 2 Organisatie en werkwijze	pag. 6
Hoofdstuk 3 Positionering	pag. 9
Hoofdstuk 4 Lissabonstrategie en concurrentievermogen	pag. 11
Hoofdstuk 5 Bereikbaarheid	pag. 13
Hoofdstuk 6 Plattelandsontwikkeling	pag. 15
Hoofdstuk 7 Kennisinfrastructuur	pag. 18
Hoofdstuk 8 Regionaal beleid	pag. 21

Bijlagen:

1. Samenstelling bestuurlijk overleg Europa per 1 januari 2004
2. Samenstelling management overleg Europa per 1 januari 2004
3. Coördinatoren Europa per provincie per 1 januari 2004
4. Vertegenwoordiging Regio Randstad, kantoor Brussel per 1 januari 2004
5. Medewerkers Regio Randstad, kantoor Utrecht per 1 juni 2004
6. Samenstelling Nederlandse delegatie bij het Comité van de Regio's per 20 april 2004
7. Indicatief overzicht EU-Structuurfondsen voor Nederland en de Randstad 2000 t/m 2006
8. 3e Cohesierapport: punten ter verduidelijking en nadere afweging
9. Afkortingen

Samenvatting Strategische EU-Randstadagenda 2004-2006

Het belang van Europa voor de provincies wordt steeds groter. De Europese Unie ontwikkelt zich langzaam maar zeker tot de vierde bestuurslaag boven het Huis van Thorbecke. Naast de Europese fondsen, hebben de decentrale overheden in Nederland op steeds meer beleidsterreinen te maken met regels en beleidskaders die in Brussel worden vastgesteld.

Voor een goede behartiging van de gezamenlijke provinciale belangen in Brussel hebben de 12 Nederlandse provincies, samenwerkend in vier landsdelen, en het IPO in 1999 besloten tot de oprichting van het Huis van de Nederlandse provincies (HNP). Binnen het HNP werken de vier Randstadprovincies samen op Europese dossiers waarbij Randstad specifieke belangen heeft, die niet of slechts beperkt op het niveau van het HNP/IPO behartigd kunnen worden.

Voor de behartiging van de gezamenlijke belangen van de *Randstadprovincies* in Brussel is het Europese wetgevingsproces leidend. Dit wetgevingsproces valt uiteen in verschillende fasen: voorbereiding, besluitvorming en implementatie (incl. eventuele omzetting in Nederlands recht). Met name de fase van voorbereiding van nieuwe regels en beleidsconcepten is voor beïnvloeding belangrijk. In deze fase kan door het leveren van experts in werkgroepen van de Europese Commissie, of door het presenteren van beleidsideeën in position papers de tekst van het voorstel van de Commissie beïnvloed worden. Ook tijdens de andere fasen kan er door de provincies invloed op het wetgevingsproces worden uitgeoefend, waarbij vaak een parallelle lobby in Den Haag een voorwaarde is voor succes.

Het doel van de samenwerking van de vier Randstadprovincies, nl. 'het versterken van de concurrentiepositie van Randstad Holland in een integrerend en uitbreidend Europa en het verbeteren van de leefkwaliteit in de Randstad', is leidend bij de keuze van de lobbydossiers en de te behalen resultaten in Brussel. Met het oog op het realiseren van bovenstaand doel worden in de tweede Strategische EU-Randstadagenda voor de periode 2004-2006 vijf prioriteiten voor de belangenbehartiging in Brussel onderscheiden. Op milieu en water na zijn de prioriteiten in de Strategische Agenda opgenomen. De Randstad heeft op het gebied van milieu en water specifieke belangen, bijv. op het gebied van de luchtkwaliteit. Het Europese aspect op deze twee beleidsterreinen betreft echter vooral wet- en regelgeving. Er is niet of nauwelijks sprake van concurrerende belangen met andere provincies of landsdelen. Het beoogde lobbyresultaat kan daarom het best worden behaald in de interprovinciale lobby. Mocht daar aanleiding voor zijn, dan zal in rapportages over de voortgang van de Strategische Agenda wel worden gerapporteerd over relevante ontwikkelingen voor de Randstadprovincies op het gebied van milieu en water.

Naast de inhoudelijke lobbydossiers heeft de Randstadvertegenwoordiging in Brussel ook een belangrijke taak op het gebied van de positionering van de Randstad en als platform voor bezoeken vanuit de provinciale achterbanen. In een groter wordende Unie en een groeiende economische concurrentiestrijd tussen regio's, is het voor de vier Randstadprovincies van belang om zich als regio te profileren tegenover andere regio's, alsmede de Europese instellingen en het bedrijfsleven. In dat kader wil de Randstadvertegenwoordiging ieder jaar een netwerkbijeenkomst organiseren om de naamsbekendheid van de Randstad in Brussel te vergroten. In het kader van de positionering zal de Randstadvertegenwoordiging in september 2004, ten tijde van het Nederlandse EU-voorzitterschap, samen met de overige Nederlandse provincies en de G4-vertegenwoordiging, deelnemen aan de Open Days 2004. Dit evenement wordt georganiseerd door het Comité van de Regio's in samenwerking met DG REGIO van de Europese Commissie en heeft tot doel d.m.v. workshops, tentoonstellingen en presentaties het Europese beleid en de instellingen dichter bij de burger te brengen.

Voor de periode 2004-2006 worden de volgende prioritaire dossiers voor de Randstad onderscheiden:

- Lissabonstrategie: Tijdens de Top van Lissabon van maart 2000 besloot de Europese Raad dat de Unie in 2010 de meest dynamische en concurrerende economie van de wereld zou moeten zijn, met meer en betere banen, een duurzaam milieu en een betere sociale samenhang. De Commissie rapporteert jaarlijks over de voortgang van de Lissabonstrategie op basis van de gegevens van de lidstaten. Specifieke gegevens over hoe de regio's in het kader van 'Lissabon' presteren zijn op dit moment nauwelijks beschikbaar, ondanks het feit dat de rol van regio's en steden bij de economische ontwikkeling van de lidstaten steeds belangrijker wordt. De Randstadvertegenwoordiging streeft naar een structurele rapportage over de regio's in aanvulling op de jaarlijkse landenrapportage van de Commissie.
- Bereikbaarheid: Voor de concurrentiepositie van de Randstad is van groot belang dat de regio bereikbaar blijft. Naast een goede interne bereikbaarheid is een uitstekende externe bereikbaarheid van essentieel

belang. In dat kader zijn twee Europese transportdossiers van groot belang voor de Randstad: de wijziging van de richtsnoeren voor de ontwikkeling van een Trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-T), in het bijzonder de plaatsing van de HSL-Oost op de lijst van prioritaire projecten, en de initiatieven van de Commissie om het gebruik van de infrastructuur in rekening te brengen ('beprijzing').

- Plattelandsontwikkeling: Door de toenemende verstedelijking van de Randstad komt de landbouwsector in de regio steeds meer onder druk te staan. In rurale gebieden zoals bijv. de Noord-Holland noord, Oostelijk Flevoland, delen van Zuid-Holland en het Veenweidegebied kent de landbouwsector grote problemen om het hoofd boven water te houden. De agrarische sector heeft naast haar traditionele rol van voedselvoorziening, ook een belangrijke rol bij het behoud van de leefbaarheid, het landschap en het cultureel erfgoed op het platteland. De Randstad streeft daarom een evenwichtige ontwikkeling tussen stad en platteland na. Eén van de instrumenten die zij hierbij tot haar beschikking heeft is de herziening van het Europese beleid voor plattelandsontwikkeling. Aan de hand van een begin 2004 goedgekeurd projectplan wordt via een op Brussel en Den Haag gerichte lobby getracht de besluitvorming over de nieuwe Europese Kaderverordening plattelandsontwikkeling en het nieuwe Plattelandsontwikkelingsprogramma voor Nederland (POP II) te beïnvloeden. De Randstad streeft hierbij naar de opname van specifieke bepalingen in de kaderverordening en POP II ter ondersteuning van de landbouwsector in sterk verstedelijkte gebieden.
- Kennisinfrastructuur: In het streven van de EU om in 2010 de meest dynamische en concurrerende economie van de wereld te zijn (Lissabonstrategie) wil de Commissie een Europese onderzoeksruimte creëren, waarin onderzoek en innovatie op een hoog niveau staan. Hiervoor dient het wetenschappelijk onderzoek gestimuleerd te worden en dienen voorwaarden geschapen te worden voor de kennistransfer van kennisinstellingen naar het bedrijfsleven. De Commissie onderscheidt hierbij een belangrijke rol voor de regio's, die met name op het gebied van de regio en het scheppen van (ruimtelijke) voorwaarden een rol kunnen spelen. De Randstadvertegenwoordiging heeft tot doel om, i.s.m. o.a. de HBO-Raad en andere kennisregio's verenigd in het ERRIN-netwerk, duidelijk te krijgen hoe de regio's hun rol in de Europese onderzoeksruimte kunnen vervullen en hoe dit in concrete instrumenten (7^e Kaderprogramma R&D) kan worden vertaald.
- Regionaal beleid 2007-2013: Medio 2004 zal de Commissie de ontwerpverordeningen presenteren voor de toekomst van het regionale beleid na 2006. De Commissie heeft in haar 3^e Cohesieverslag (februari 2004) al het kader gepresenteerd voor haar toekomstige beleid: drie doelstellingen (convergentie, concurrentiekracht en coöperatie) ter ondersteuning van de Lissabonstrategie. Op basis van het gepresenteerde kader komen de Randstadprovincies in aanmerking voor bijdragen uit de Structuurfondsen voor de bevordering van de concurrentiekracht (doelstelling 2) en de samenwerking met andere regio's (doelstelling 3). De nationale regeringen zullen bij het verdelen van de fondsen op basis van de Europees vastgestelde criteria veel keuzevrijheid hebben. De Randstadlobby om daadwerkelijk in aanmerking voor de fondsen te komen dient dan ook zowel op Brussel als Den Haag gericht te zijn.

Deze Strategische EU-Randstadagenda is het sturingsinstrument voor de collegeleden met Europa in hun portefeuille en voor hun collega's, voorzover de prioriteiten inhoudelijk tot hun verantwoordelijkheid behoren. Over de voortgang wordt er halfjaarlijks schriftelijk gerapporteerd en, voorzover vanwege actualiteit nodig, per e-mail. Drie keer per jaar vindt er over de voortgang en de aanpak bestuurlijk overleg plaats met Regio Randstad. Daarnaast wordt er overlegd in het Managementoverleg Europa en in het structurele Europa-overleg van de verschillende provincies.

1. INLEIDING

1.1 Europese Unie en decentrale overheden

De Europese Unie ontwikkelt zich langzaam maar zeker tot de vierde bestuurslaag boven het Huis van Thorbecke. Steeds meer regelgeving en algemene beleidskaders worden vastgesteld door de Europese Raad en het Europese Parlement. Deze regels en beleidskaders hebben in sommige gevallen directe gevolgen voor de decentrale overheden in Nederland. Momenteel komt al ongeveer 70 % van de milieuwetgeving uit 'Brussel', terwijl ook op andere beleidsterreinen zoals staatssteun en aanbestedingsrecht de Europese regels bindend zijn voor de provincies en gemeenten. Daarnaast beschikken de Europese fondsen nog altijd over omvangrijke bedragen waarvan vele tientallen miljoenen euro's naar de Nederlandse decentrale overheden vloeien. Er dient kortom terdege rekening te worden gehouden met de ontwikkelingen in Brussel.

1.2 Ontwikkelingen in 2004 en later

In het jaar 2004 vinden er in de EU een aantal belangrijke gebeurtenissen plaats, die ook voor de Randstad als regio in Europa van belang zijn. Het betreft de uitbreiding van de EU met 10 nieuwe lidstaten tot in totaal 25, de verkiezingen voor het Europees Parlement in juni, het Nederlands voorzitterschap van de EU (1 juli–31 december 2004) en het aantreden van een nieuwe Europese Commissie (EC) in november.

Het Nederlands voorzitterschap van de EU brengt extra werkzaamheden en kansen met zich mee, ook voor de provincies en grote steden in de Randstad. Via een conferentie van de Randstadprovincies in Den Haag in oktober zal bijvoorbeeld aandacht gevraagd worden voor landbouw en plattelandsontwikkeling in en nabij grootstedelijke gebieden. Door deelname aan de Open Days eind september (zie hoofdstuk 3) zal er uitwisseling van ervaringen (best practices) met regionaal beleid plaatsvinden tussen de regio's onderling en met de Commissie. Deze dagen vinden plaats in de vertegenwoordiging van de Randstad in het Huis van de Nederlandse provincies (HNP) in Brussel.

De Commissie zal begin 2005 met een strategische Agenda 2005–2010 komen. Naast de integratie van de 10 nieuwe lidstaten, en later in die periode waarschijnlijk ook van Roemenië en Bulgarije, zal daarin de Lissabonstrategie centraal staan. Deze strategie heeft tot doel om de Europese economie en werkgelegenheid op een duurzame wijze te versterken. Tot deze strategie is besloten tijdens de voorjaarsstop in Lissabon in maart 2000. Dit betekent onder meer dat de bijdrage aan deze strategie het centrale criterium zal vormen bij de toedeling van de structuurfondsen in de programmaperiode 2007-2013. Deze strategie zal in de komende jaren van toenemende invloed zijn op het beleid van de lidstaten en van hun decentrale besturen.

1.3 De inzet van de Randstadprovincies

In deze tweede Strategische EU-Randstadagenda, 2004-2006, worden de zes specifieke prioriteiten van de Randstadprovincies benoemd, in aanvulling op de gezamenlijke lobbyactiviteiten van het HNP/IPO. Dit betreft achtereenvolgens: Positionering in Brussel, de Lissabonstrategie en het concurrentievermogen, Bereikbaarheid, Plattelandsontwikkeling, Kennisinfrastructuur en Regionaal beleid (2007–2013). Getracht is de te bereiken resultaten zo concreet mogelijk te beschrijven. Dit kan ook een verkenning betreffen.

De beleidsterreinen milieu en water zijn in deze Strategische Agenda niet opgevoerd als aparte prioriteiten van de Randstadprovincies, hoewel het duidelijk is dat de Randstad door zijn sterk verstedelijkte karakter specifieke belangen heeft op het gebied van milieu en water. Over deze specifieke beleidsterreinen wordt wel regelmatig overleg gevoerd door de Brusselse vertegenwoordiging met medewerkers van de Randstadprovincies. De aandachtspunten uit dat overleg worden meegenomen in de gezamenlijke HNP/IPO-belangenbehartiging op het gebied van milieu en water. Gezien het feit dat het Europese aspect op deze twee beleidsterreinen vooral wet- en regelgeving betreft, is het interprovinciale niveau het meest geijkte niveau voor de behartiging van de belangen (zie ook hoofdstuk 2). Overigens zal in de rapportages over de uitvoering van de Strategische EU-Randstadagenda, voor zover nodig, wel gerapporteerd worden over relevante acties en ontwikkelingen voor de Randstadprovincies op het gebied van milieu en water. Het gaat daarbij om de onderwerpen water, milieurisico's/externe veiligheid, luchtkwaliteit en luchtgeluid (inclusief luchtverkeer).

2. ORGANISATIE EN WERKWIJZE

2.1 De Randstad in Brussel

De Randstadprovincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland hebben sinds 1993 een gezamenlijke vertegenwoordiging in Brussel. In 1999 is door de 12 provincies, samenwerkend in 4 landsdelen, en het Interprovinciaal Overleg (IPO) besloten om tot een gezamenlijk Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) te komen. Dit uit overwegingen van efficiency, zowel op het gebied van facilitaire zaken (vergaderzalen, gezamenlijke nieuwsbrief, secretariaat), als op het gebied van gezamenlijke lobbyactiviteiten. *Zaken van gemeenschappelijk belang voor alle provincies* kunnen zo doelmatig en doeltreffend worden aangepakt. De doelen en werkzaamheden staan beschreven in de Europese Agenda van het HNP. De inhoud daarvan wordt bepaald door het IPO-bestuur. De Bestuurlijke Advies Commissie Europa (BAC EU) van het IPO adviseert aan het IPO-bestuur over de inhoud en prioriteiten van het IPO-jaarprogramma, onderdeel Europa, en van de daarvan afgeleide HNP lobby-activiteiten. Van het BAC EU zijn de portefeuillehouders Europa van alle provincies lid. Voor het beheer van het HNP zorgt het bestuur van de daarvoor opgerichte vereniging (Internationale Non Profit Associatie, INPA, naar Belgisch recht). De leden van het bestuur van deze vereniging zijn vrijwel dezelfde als de leden van de BAC EU. Het INPA-bestuur komt twee keer per jaar bijeen en wordt geadviseerd door de Beheerraad van het HNP, waarin elk landsdeel en het IPO zijn vertegenwoordigd. De leiding berust bij de coördinator van het HNP.

Amsterdam is sinds 2000 vertegenwoordigd in hetzelfde gebouw als het HNP. Per maart 2003 hebben Rotterdam, Den Haag en Utrecht zich hierbij aangesloten in een vertegenwoordiging van de 4 Grote Steden (G4). In de HNP thematische werkgroepen wordt deelgenomen door de G4, evenals door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), die een post elders in Brussel heeft.

Inhoudelijk vindt er sinds begin 2004 op ambtelijk niveau informeel overleg plaats tussen de G4 en de Randstadprovincies over gezamenlijke belangen. Na evaluatie eind 2005 zal bezien worden hoe deze samenwerking zich het beste verder kan ontwikkelen. Dit mede gelet op één van de twee hoofddoelen van Regio Randstad, het samenwerkingsverband van de 4 Randstadprovincies, de G4, de 4 kaderwetgebieden (P4/G4/K4), n.l. *“...om de concurrentie positie van de Randstad Holland in een integrerend en uitbreidend Europa te versterken”*.

2.2 Mogelijkheden voor belangenbehartiging in Brussel

Bij de belangenbehartiging van de Randstadprovincies in Brussel is het Europese beleids- en wetgevingsproces leidend. In dit proces heeft de Europese Commissie het recht van initiatief om met voorstellen te komen voor nieuw beleid en regelgeving. Deze voorstellen staan in het werkprogramma van de Commissie, dat jaarlijks in november verschijnt. Dit werk-programma is afgeleid van de per bestuursperiode uitgebrachte meerjarige Agenda van de EU.

De voorstellen van de Commissie worden ter goedkeuring gezonden naar de Raad (lidstaten) en het Europese Parlement, voor zover het beleidsthema onder de co-decisieprocedure valt (bijv. milieu, transport, regionaal beleid, enz.). Het Comité van de Regio's, het officiële adviesorgaan van de lokale en regionale autoriteiten in de EU, kan naar eigen inzicht besluiten tot het uitbrengen van een advies over het voorstel van de Commissie. Dit advies wordt vervolgens verzonden aan de Commissie, het Parlement en de Raad.

Is een voorstel van de Commissie eenmaal goedgekeurd, dan dient het door de lidstaten te worden geïmplementeerd. Bij veel Europese richtlijnen en verordeningen volgt er een aantal jaren na de implementatie een evaluatie van de werking van de regels. Deze evaluatie is vaak aanleiding van de Commissie om met voorstellen te komen om bestaande regelgeving aan de uitkomsten van de evaluatie aan te passen.

Als de Europese Grondwet wordt aangenomen dan krijgen de nationale parlementen het recht om binnen 6 weken een standpunt in te nemen of een Commissievoorstel inderdaad op het Europese bestuursniveau thuis hoort of op dat van de lidstaten of van hun decentrale besturen (subsidiariteitsbeginsel). Het Comité van de Regio's krijgt in een concreet geval het recht om in beroep te gaan bij het Europese Hof in Luxemburg, indien de Commissie een voorstel doet dat naar de mening van het Comité strijdt met het subsidiariteitsbeginsel.

Bij belangenbehartiging gericht op een voorstel van de Commissie, kan er onderscheid gemaakt worden in drie fasen: voorbereiding, besluitvorming en implementatie.

Tijdens de *voorbereidingsfase* van voorstellen maakt de Europese Commissie in toenemende mate gebruik van expertise van decentrale overheden, voor zover het onderwerpen betreft waarmee deze overheden ervaring hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor milieu, regionaal beleid en plattelandontwikkeling. Maar ook voor het nieuwe onderwerp kennismaatschappij. Er kunnen voor overleg met de Commissie thematische netwerken van

regionale vertegenwoordigingen in Brussel worden gevormd, meestal met steun van het betrokken Directoraat Generaal (DG). Voor milieu functioneert sinds ruim een jaar het EPRO-netwerk (Environmental Platform of Regional Offices – zie bijlage 8). Voor kennismaatschappij is begin 2004 gestart met het ERRIN-netwerk (European Regions Research and Innovation Network). En voor plattelandsonwikkeling hebben de Randstadprovincies samen met vergelijkbare regio's een initiatief genomen tot de oprichting van een netwerk voor peri-urbane landbouw. Recent is mede op initiatief van de Randstad een informeel platform van 'Lisbon regions' gestart, bestaande uit een 7-tal regio's, die een economische motorfunctie vervullen. Ook worden toenemend experts vanuit de provincies ingezet in werkgroepen van de Commissie, b.v. op het gebied van de chemische kwaliteit van oppervlaktewater.

In de *besluitvormingsfase* wordt invloed uitgeoefend door adviezen van het Comité van de Regio's (CvdR – zie voor de samenstelling bijlage 2). Daarnaast wordt rechtstreeks overlegd met de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU (PV), met de Nederlandse leden van het Europese Parlement (EP) en indien noodzakelijk met de Council of European Municipalities and Regions (CEMR) of andere vertegenwoordigingen in Brussel, zoals Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO), Vereniging van Nederlandse Ondernemingen (VNO/NCW), Midden- en Kleinbedrijf Nederland (MKB-Nederland) en bijvoorbeeld de Airport Regions Conference (ARC).

In beide fasen is parallelle ambtelijke en bestuurlijke lobby in Den Haag meestal een voorwaarde voor succes. Daarom wordt er door de Randstadvertegenwoordiging in Brussel waar mogelijk nauw samengewerkt met het bureau Regio Randstad in Utrecht en met experts van de provincies.

De *implementatiefase* bestaat meestal uit het omzetten van een Europese richtlijn in een Nederlandse wet of uit het schrijven van een Programmadocument. De Nederlandse regering en de departementen in Den Haag zijn hiervoor verantwoordelijk. Teneinde van de behaalde resultaten in Brussel maximaal profijt te trekken en te voorkomen dat men het nodeloos ingewikkeld maakt door het opnemen van extra Haagse eisen, is het noodzakelijk om ook in deze fase de belangenbehartiging in Den Haag goed te organiseren. Hierover zullen per dossier afspraken worden gemaakt.

2.3 Werkwijze van de Randstadprovincies in Brussel

Het doel van de samenwerking tussen de Randstadprovincies, *n.l. het versterken van de concurrentiepositie als regio in een integrerend en uitbreidend Europa en het verbeteren van de leefkwaliteit in de Randstad*, is leidend bij de keuze van lobbydossiers en de te behalen resultaten in Brussel. De Strategische EU-Randstadagenda richt zich hierbij op de gezamenlijke belangen van de vier Randstadprovincies.

Bij de analyse en keuze van lobby-dossiers is de volgende werkwijze gevolgd:

- het jaarlijks geactualiseerde werkprogramma van de Europese Commissie wordt geanalyseerd op prioritaire *lobbydossiers* met te behalen resultaten en op *monitoringdossiers*, waarvan de voortgang wordt gevolgd en zonodig tot actie wordt overgegaan;
- vervolgens wordt de vraag beantwoord of het gaat om een dossier van algemeen belang voor *alle 12* provincies. Zo ja, dan wordt dit opgenomen in de Europese Agenda van het HNP;
- indien er sprake is van een *specifiek belang van de Randstadprovincies*, dat uitgaat boven het gezamenlijke belang, dan komt het dossier in de EU-Randstadagenda. Deze agenda wordt vastgesteld door de portefeuillehouders Europa. Op deze dossiers wordt door de vertegenwoordigers van de Randstadprovincies gezamenlijk actie ondernomen.

2.4 Strategische EU-Randstadagenda

Samengevat is de functie van de strategische EU-Randstadagenda:

- sturingsinstrument voor de portefeuillehouders Europa en voor hun collega's, voorzover inhoudelijk verantwoordelijk, van de gezamenlijke prioriteiten van de Randstadvertegenwoordiging in Brussel, in een meerjarig perspectief;
- basis voor uitwerking in lobbyfiches of werkplannen per dossier, voor een voortschrijdende rapportage per halfjaar en zonodige actuele informatie per e-mail en voor individuele werkplannen van de vertegenwoordigers.

De EU-Randstadagenda bestaat uit:

- het aangeven van prioritaire thema's en de lobbydossiers;

- het bepalen van het lobbykader (via HNP/IPO of Regio Randstad) en de status van hetzij lobbydossier *met te behalen resultaten* of van monitoringdossier;
- het aangeven van de lobbystrategie, acties en het tijdpad op hoofdlijnen.

Bij de bepaling van de lobby- en monitoringdossiers is uitgegaan van de volgende documenten:

- Regio Randstad: een overzicht van de activiteiten van Regio Randstad Utrecht 2004 en de concept “Programmabegroting 2005”;
- Noord-Holland: “Grip op Europa: Agenda voor de Europese strategie provincie Noord-Holland 2003 – 2007” en “Input Noord-Holland in de Randstadagenda”;
- Zuid-Holland: memo “Inbreng van Zuid-Holland”;
- Provincie Utrecht: “Strategie Utrecht in Europa” en “Werkplan Europa”;
- Flevoland: “Actieplan Europa 2004”.

Samen met de Brusselse prioriteiten van de G4 is een uitputtend inventariserend overzicht van beleidsonderwerpen samengesteld (longlist, bijlage 7). Op basis daarvan zijn de prioritaire onderwerpen in overleg met de provincies en Regio Randstad bepaald. Die komen deels overeen met de vorige EU-Randstadagenda. Het onderwerp Lissabonstrategie en concurrentievermogen is toegevoegd.

Voor de Randstadprovincies zijn de lobbydossiers voor 2004 tot en met 2006:

- Lissabonstrategie (incl. structurele ‘regiomonitoring’ en -benchmarking)
- Bereikbaarheid (o.a. Trans-Europese vervoersnetwerken (TEN-T): HSL-Oost)
- Plattelandsontwikkeling (landbouw onder stedelijke druk; netwerk voor peri-urbane landbouw)
- Kennisinfrastructuur (Innovatieve Acties, 7^e Kaderprogramma Onderzoek en Ontwikkeling, rol Hogescholen)
- Regionaal beleid (Structuurfondsen periode 2007-2013)
- Milieu (water, luchtkwaliteit, geluid, risicobeleid: *via HNP- agenda*).

2.5 Sturing en uitvoering

Op basis van de ervaringen in 2003 is afgesproken dat:

- de bestuurlijke aansturing plaatsvindt in een drie keer per jaar te houden Bestuurlijk Overleg Europa van de portefeuillehouders EU, waaraan ook de coördinatoren Europa deelnemen. Waar nodig wordt dit gecompleteerd door overleg met de inhoudelijk portefeuillehouders;
- de ambtelijke aansturing plaatsvindt in een twee keer per jaar te houden Managementoverleg Europa, waarin o.a. de in te zetten capaciteit wordt bepaald;
- de samenwerking tussen de vertegenwoordiging van de Randstadprovincies in Brussel en het bureau Regio Randstad Utrecht (RRU) waar nodig per lobbydossier wordt georganiseerd op basis van werkduo’s;
- per dossier in een lobbyfiche of bij grote onderwerpen in een werkplan de strategie, de planning, de in te zetten capaciteit zowel in Brussel als bij RRU en/of de Randstadprovincies, de voortgang en de (tussen)resultaten worden aangegeven;
- de voortgang en de resultaten worden samengevat in de halfjaarlijks te actualiseren voortschrijdende rapportage;
- de veelal noodzakelijk aan Brussel gekoppelde Haagse lobby wordt uitgevoerd door RRU en/of de Randstadprovincies;
- er met de G4 in Brussel informeel wordt samengewerkt.

3. POSITIONERING

3.1 Inleiding

Er zijn in Brussel vertegenwoordigingen van ruim 200 regio's. Deze regio's hebben economisch gezien een zekere schaalgrootte, ook al is hun staatsrechtelijke positie per land zeer verschillend: van medewetgevende bevoegdheden in federaal georganiseerde lidstaten tot samenwerkingsverbanden zoals Regio Randstad in (gedecentraliseerde) eenheidsstaten. In de Brusselse praktijk wordt er echter geen onderscheid gemaakt. Nu er in Europa steeds meer een gelijk economisch speelveld (level playing field) ontstaat groeit het besef dat het Europese regionale niveau een in belang toenemende rol vervult. Bijvoorbeeld bij de versterking van de Europese werkgelegenheid en de kenniseconomie. De als gevolg hiervan toenemende concurrentie tussen regio's vormt een uitdaging om beter te presteren.

Relevantie voor de Randstad:

Voor een succesvolle lobby en vroegtijdige informatie is het deelnemen aan de Brusselse netwerken een voorwaarde. Uitwisseling van ervaringen geeft inzicht in hoe de concurrentie de zaken aanpakt en presteert. Het vormen van coalities met regio's voor overeenkomstige lobbydoelen is een belangrijk hulpmiddel voor invloed. Daarbij horen duidelijke communicatie en informatie over de eigen regio, het organiseren van inhoudelijke seminars en een jaarlijkse netwerkactiviteit, zoals een ontvangst, eventueel met een culturele dimensie. Daarnaast leveren bestuurlijke en ambtelijke werkbezoeken aan Brussel vanuit de Randstadprovincies een belangrijke meerwaarde op. Men kan in persoonlijke contacten tot een scherper inzicht komen welke kansen en bedreigingen het Europese proces van (markt-) integratie en uitbreiding biedt en hoe Europa kan bijdragen aan de doelen van de Randstadprovincies. Het gaat dan om contacten met leden van het Europese Parlement, met ambtenaren van de Commissie en de Permanente Vertegenwoordiging (PV), met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, non-gouvernementele organisaties (NGO) en regio's. Zo hebben de jubileumontvangst in 2003 en het jubileumboekje een merkbaar positieve invloed gehad op de bekendheid van de Randstadvertegenwoordiging en van de doelen die worden nagestreefd, zowel in Brussel als in de Randstad zelf. Dit blijkt uit een toename van het aantal uitnodigingen en de versterking van consultatie en samenwerking vanuit vergelijkbare regio's. De nieuwe Engelstalige folders en de documentatie (zoals over plattelands-ontwikkeling en peri-urbane gebieden) hebben eveneens positieve effecten.

Deze communicatie activiteiten vormen een structureel onderdeel van het werkpakket. Daarbij wordt veelal nauw samengewerkt met de communicatiespecialist van RRU.

Het jaar 2004 is bijzonder door de toetreding van 10 nieuwe landen tot de EU per 1 mei, de Europese verkiezingen (in Nederland op 10 juni) en het aantreden van een nieuwe Europese Commissie per 1 november. Het Nederlands voorzitterschap gedurende de tweede helft van het jaar biedt goede kansen voor de positionering van de Randstad Holland.

Te bereiken resultaten:

- een positieve naamsbekendheid van de Randstad Holland bij de Europese instellingen, de Brusselse regiovertegenwoordigingen en bij het bedrijfsleven
- goede bekendheid van de Randstadvertegenwoordiging, de lobbyprioriteiten, de contactpersonen en de werkwijze bij dezelfde doelgroepen
- de Randstadvertegenwoordiging en –overheden als interessante samenwerkingspartners op het gebied van expertise of voor EU projecten.

Acties: Jaarlijks te bepalen netwerkbijeenkomsten. In 2004: deelname aan de Open Days, een seminar over kennismaatschappij en mogelijk een seminar over de Lissabonstrategie en de regio's.

3.2 Organisatie Open Days op 27-30 september 2004

De Open Dagen is een jaarlijks initiatief, georganiseerd door het Comité van de Regio's, waarbij Brusselse regiovertegenwoordigingen hun 'deuren openen' voor bestuurders, Europese ambtenaren en burgers rond een specifiek Europees thema. In 2004 organiseert het CvdR samen met DG REGIO van de Europese Commissie de Open Dagen. Centraal thema is "de praktijk en hervorming van het Europese regionale beleid". Het HNP en de G4-vertegenwoordiging zijn samen als één van de tien bureaus geselecteerd, die in 2004 hun deuren zullen opstellen voor het publiek.

Dit houdt in dat rond het thema Europees regionaal beleid in het HNP/G4-vertegenwoordiging een aantal seminars en workshops georganiseerd zullen worden, waarbij er voor de Randstadprovincies ruimte bestaat zichzelf aan het publiek te presenteren. Overigens zullen gelijktijdig met de Open Dagen in Brussel ook in Nederland rond het thema Europees regionaal beleid diverse activiteiten voor het publiek georganiseerd worden.

Relevantie voor Randstad: breed onder de aandacht brengen van het belang van regionaal beleid en daarmee ondersteuning van de lobby voor de voortzetting van structuurfondsen. Burger en pers betrekken bij Europese activiteiten van de provincies en G4. De Randstadprovincies hebben gekozen zich op gebied van Innovatieve Acties te profileren tijdens de Open Dagen. De G4 kiezen voor het thema stedenbeleid.

<p><u>Te bereiken resultaten:</u> Uiteindelijke doelstelling is een geslaagd evenement, met goede deelname en kennisuitwisseling. Criteria voor welslagen dienen gezamenlijk te worden geformuleerd. Gedacht wordt aan positieve persaandacht en betrokkenheid van bestuurders en burgers. Profilering van de vertegenwoordiging in het Brusselse netwerk.</p>

<p><u>Acties:</u> Afstemming acties P4 (in Brussel en in Nederland) en vooroverleg in Randstadverband over profileren tijdens Open Dagen. Overleg en inbreng in de organisatie in HNP/G4 en met CvdR en DG Regio. Communicatie advies RRU betrekken in strategie. Organiseren presentaties over Innovatieve Acties uit de Randstadprovincies.</p>
--

4. LISSABONSTRATEGIE EN CONCURRENTIEVERMOGEN

4.1 Inleiding

Tijdens de top van Lissabon in maart 2000 besloot de Europese Raad tot een strategie om de Europese Unie zich in 10 jaar te laten ontwikkelen tot de meest dynamische en competitieve economie in ter wereld, met meer en betere banen, een duurzaam milieu en een betere sociale samenhang.

Bij de uitvoering van deze strategie is sprake van de “open coördinatiemethode”, waarbij de lidstaten onderling afspraken maken. Jaarlijks wordt tijdens de voorjaarsstop het voortgangsrapport van de Commissie met daarin rapportages en aanbevelingen per lidstaat besproken.

Tot nu toe loopt de uitvoering van de strategie achter bij de planning, o.a. als gevolg van de tegenvallende conjunctuur, maar ook omdat de grote lidstaten, dit geldt eveneens in toenemende mate voor de Nederlandse regering, moeite hebben om de vereiste hervormingen, inclusief het tijdig implementeren van de Europese regelgeving, door te voeren.

De resultaten van de Lissabonstrategie worden per land en als EU-gemiddelde gemeten door middel van 14 structurele indicatoren. Hiertoe behoren o.a. het bruto nationaal product (BNP) per hoofd van de bevolking, de arbeidsproductiviteit per werkende, de werkgelegenheidspercentages in de groep 15 t/m 64 jaar, naar geslacht en totaal, het percentage BNP besteed aan Onderzoek en Ontwikkeling, het opleidingsniveau van de jeugd, vergelijkbare prijsniveau's van huishoudens, het investeringsniveau van het bedrijfsleven als percentage van het BNP, en de omvang van de groep met risico op armoede.

In de landenvergelijkingen gelden de Verenigde Staten als referentie. Het EU gemiddelde, gemeten in de 14 indicatoren, ligt hier structureel onder, soms wel 20% bijvoorbeeld bijvoorbeeld bij arbeids-productiviteit. Voor Nederland is sinds het jaar 2000 sprake van een terugval van een van de best presterende landen naar de onderkant van de middenmoot in de EU.

De Lissabonstrategie zal blijkens het 3^e Cohesierapport een centrale rol vervullen in het regionale beleid en de Europese fondsen in de periode 2007 t/m 2013. Bijdrage van projecten aan versterking van het concurrentievermogen zal daarbij een van de criteria worden.

Niet alleen tussen de lidstaten maar ook tussen de regio's onderling zijn er grote verschillen. Een periodieke onderlinge vergelijking van regio's (benchmark) vormt een belangrijk hulpmiddel om het regionale concurrentievermogen te meten en te verbeteren. Vergelijking op basis van bestaand statistisch materiaal is moeilijk en onbetrouwbaar gebleken o.a. bij het GEMACA-project (Group for European Metropolitan Areas Comparative Analysis). Hieraan is eind jaren '90 ook door de Randstad is deelgenomen. Oorzaken zijn onvergelijkbaarheid in definities, het verschil tussen administratieve eenheden, zoals provincies en gemeenten, en economisch en functioneel samenhangende gebieden, en ontbrekende gegevens op lagere schaalniveau's. Dit laatste vooral buiten Nederland.

De vraag is welke rol kunnen de regio's spelen bij de uitvoering van de Lissabonstrategie? En hoe kunnen de prestaties onderling vergelijkbaar worden gemeten?

Duidelijk is dat het regionale niveau en de steden in Europa steeds belangrijker worden voor een bloeiende economie, werkgelegenheid en integratie, duurzame ontwikkeling en sociale samenhang.

De rol van regio's en steden bij de economische structuurversterking is door het Rijk medio jaren '90 erkend in het convenant met het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (de Langman-akkoorden) en in het Grote Stedenbeleid. Voor de overige landsdelen zijn begin 2002 startconvenanten met het Rijk gesloten. Daarin zijn echter geen investeringsafspraken gemaakt. Met de komst van de grote rijksnota's (Nota's Ruimte, Mobiliteit, Gebiedsgerichte Economische Perspectieven, Nationale Agenda voor een Vitaal Platteland e.d.) zal opnieuw aan de orde komen op welke wijze de uitvoering en de financiering van de rijksnota's worden geregeld. De relatie met de Europese Lissabonstrategie komt hierbij steeds explicieter aan de orde.

Relevantie voor de Randstad: Voor de Randstad staat het versterken van de economische motorfunctie centraal. Dit brengt tevens het bereiken van de Europese Lissabondoelstellingen dichterbij. In dat kader zijn duidelijke meerjarenafspraken met het rijk, bij voorkeur afgestemd op de planningperiode van de Europese fondsen en programma's, van groot belang.

Daarnaast heeft de Randstad groot belang bij transparante gegevens op grond waarvan de voortgang van het verbeteren van het concurrentievermogen gemeten kan worden ten opzichte van andere regio's in Europa. Aangezien de Lissabonstrategie alleen een succes kan worden indien ook de regio's beter presteren, is een structurele rapportage over de regio's in aanvulling op de jaarlijkse landenrapportage door de Commissie ook een Europees belang. De nu incidenteel verschijnende overzichten zijn gebrekkig en geven onvoldoende inzicht.

Een advies hierover van het Economisch en Sociaal Comité (ESC), gericht op het werkprogramma van de nieuwe Commissie (Initiatiefadvies Van Iersel) is thans in voorbereiding. De Randstad is hierbij betrokken. In aansluiting hierop zou ook een initiatief advies van het Comité van de Regio's uitgelokt kunnen worden. Daarnaast is de vraag hoe concreet aansluiting gevonden kan worden tussen de economische strategie van Regio Randstad en de Lissabonstrategie. Sinds begin 2004 worden in een informeel platform van regio's met een economische motorfunctie ('Lisbon regions') de mogelijkheden van concreet regionaal beleid verkend en ervaringen uitgewisseld.

Te bereiken resultaten:

- Een jaarlijkse rapportage door de Europese Commissie over de voortgang van de Lissabonstrategie in de regio's van Europa (NUTS 1 en 2, per landsdeel en per provincie), als aanvulling op de landenrapportage voor de voorjaarsstop.
- Positief advies hierover van het ESC en van het CvdR gericht op de nieuwe Commissie. Opname in de Agenda 2005 – 2010 van de Commissie.
- Verkenning van de concrete rol van regio's bij het halen van de Lissabon doelstellingen.

Acties:

- Bijdragen aan advies ESC (loopt)
- Bijdragen aan advies CvdR (rapporteurschap)
- Lobby bij de PV en de Europese Commissie voor inbreng van regio's (loopt)
- Rapportage verkenning rol regio's bij halen Lissabon doelstellingen (oktober 2004)
- Conferentie ESC-Regio Randstad op 25 en 26 november 2004 over de rol van metropolitane regio's in de Lissabonstrategie: wat werkt, wat niet? Voorstel wordt eerst ter besluitvorming voorgelegd begin juni.

5. BEREIKBAARHEID

5.1 Inleiding

De Randstad wil een steeds betere *positie* in de internationale transport- en communicatienetwerken. Naast een goede interne bereikbaarheid is een goede externe bereikbaarheid van de Randstad van essentieel belang, wil de Randstad haar concurrentiepositie ten opzichte van vergelijkbare gebieden in Europa verbeteren. Door de toenemende congestie op de snelwegen naar en rond de grote steden komt die concurrentiepositie echter steeds meer onder druk te staan.

Om de concurrentiepositie van de Randstad te verbeteren dient hiervoor de internationale bereikbaarheid van de luchthaven Schiphol en zeehaven Rotterdam, inclusief het zeehavennetwerk en het luchthavennetwerk in de Randstad verbeterd te worden. Verder dienen de (inter)nationale verbindingen met het achterland te worden verbeterd (HST-netwerk Zuid en Oost voor personen-, respectievelijk goederenvervoer per spoor, weg en water). De bereikbaarheid via elektronische netwerken dient eveneens verbeterd te worden, zoals door de toepassing van breedband.

De Europese Commissie heeft in 2001 het Europese Vervoerswitboek ("Het Europese vervoersbeleid tot het jaar 2010: tijd om te kiezen") gepubliceerd. In dit Witboek presenteert de Commissie haar vervoersbeleidsplan tot en met 2010 gericht op het verbeteren van de kwaliteit en efficiëntie van het vervoer in Europa. Hierbij is het voornaamste doel om de groei van de mobiliteit in Europa los te koppelen van de economische groei, teneinde de druk op het milieu en de congestie van het verkeer te verminderen, met behoud van de economische groei. In het Witboek presenteert de Commissie een concreet actieplan om bovenstaande doelstelling te realiseren. Dit actieplan kan onderverdeeld worden in een aantal thematische dossiers, waarvan er een aantal relevant zijn voor de Randstadprovincies. Opgemerkt dient te worden dat de EU op het gebied van vervoer, in het bijzonder op het terrein van de infrastructuur, zeer afhankelijk is van het beleid en de inzet van de lidstaten. De middelen en bevoegdheden van de EU voor acties op het gebied van vervoer zijn namelijk beperkt.

5.2 Overzicht van voor de Randstadprovincies relevante Europese dossiers op het gebied van Bereikbaarheid

Dossier	Lobbykader	Status
Herziening TEN-T richtsnoeren	Regio Randstad	Actieve Monitoring (AM)/Lobby
Beprijzing gebruik infrastructuur	Regio Randstad	AM
Verkeersveiligheid	HNP/IPO	AM
Aanbesteden Openbaar Vervoer	HNP/IPO	AM/Lobby
Intelligente vervoerssystemen	HNP/IPO	AM
Schoon stedelijk vervoer	HNP/IPO	AM

5.3 Specifieke Randstaddossiers

Trans- Europees Vervoersnetwerk (TEN-T): Wijziging van de communautaire richtsnoeren voor de ontwikkeling van een trans- Europees vervoersnet

Relevantie voor Randstad: Het trans-Europees vervoersnetwerk is het geheel van belangrijke vervoerscorridors en -knooppunten. Dit vervoersnetwerk dient als ondersteuning van de Interne Markt. De Randstad heeft als doelstelling geformuleerd om met het oog op de concurrentiepositie een betere plek in het internationale netwerk te verkrijgen. De herziening van de richtsnoeren van de TEN-T is een kans om die betere plek af te dwingen. Belangrijk is hierbij te vermelden dat bij de totstandkoming van het TEN-T, de EU zeer afhankelijk is van de wil en inzet van de lidstaten. Zij brengen het grootste gedeelte van het geld aan voor de investeringen en ook de besluitvorming rond die investeringen ligt voor het grootste gedeelte bij de lidstaten. Samen met het voorstel tot wijziging van de richtsnoeren, heeft de Europese Commissie ook een voorstel voor de wijziging van de lijst met prioritaire projecten ingediend. Het voor de Randstad belangrijke project 'Motorways of the Seas' is wel in het voorstel opgenomen, de HSL-verbinding tussen Schiphol en Duitsland (HSL-Oost) daarentegen niet.

<p>Te bereiken resultaten: Op korte termijn tot een definitief besluit komen over een HSL-Oost-lobby (actie RR Utrecht, wellicht in reactie op rijksnota Mobiliteit, najaar 2004) Bij positief besluit: doen opnemen van de HSL-Oost in de 1^e herziening van de TEN in 2006.</p>
--

Acties: Vanuit de Randstadvertegenwoordiging in Brussel zal het besluitvormingsproces (co-decisieprocedure) actief gevolgd worden.

Belangrijk lobbypunt – wel of geen HSL-Oost – heeft zijn zwaartepunt in Den Haag, omdat zonder de steun van de Nederlandse regering er geen kans bestaat dat de HSL-Oost op de lijst met prioritaire projecten zal komen te staan. Eerst dient in Randstadverband (i.o. met andere partners) besloten te worden of de plaatsing van de HSL-Oost op de nieuwe lijst van prioritaire projecten TEN-T een prioriteit is. Daarna kan een lobbytraject worden uitgestippeld waarbij de pijlen in eerste instantie gericht dienen te worden op Den Haag, in tweede instantie kan het EP (medebeslissingbevoegdheid) hier een rol spelen.

Beprijzing: Voorstel voor een Richtlijn betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen (Wijziging van Richtlijn 1999/62/EG)

Relevantie voor Randstad: In haar Vervoerswitboek uit 2001, verklaart Europese Commissie dat bij onveranderd beleid de belangrijke autowegen in 2010 te maken zullen hebben met ernstige congestie. Een van de belangrijkste doelstellingen van het verkeersbeleid van de Commissie voor de komende jaren is het terugdringen van die congestie. Een middel hiertoe is het beprijzen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen (autowegen), waarbij de Commissie de werkelijke kosten (milieukosten, kosten door ongevallen, enz.) in rekening wil brengen, opdat de andere vervoersmodaliteiten eerlijker kunnen concurreren met het wegvervoer. Vooral nog wil de Commissie alleen een uniform systeem ontwikkelen voor het vrachtvervoer. In de toekomst kan dit systeem worden uitgebreid met personenvervoer.

De Randstad heeft op diverse plekken te maken met (ernstige) congestie. Het beprijzen van bepaalde infrastructuurvoorzieningen kan tot een vermindering van die congestie leiden. De Randstad beschikt ook over een grote vervoers- en distributiesector. Deze sector heeft er alle belang bij dat de verschillende nationale, regionale en lokale tol- en tarifieringsystemen in Europa gebaseerd zijn op uniforme Europese regels die niet-discriminerend werken.

Te bereiken resultaten: Periodieke terugkoppeling over besluitvormingsproces richting Bereikbaarheidsfunctionaris van het bureau RRU ter informatie van ambtelijk en bestuurlijk overleg Bereikbaarheid. Desgewenst invloed op besluitvorming Commissie, EP en advisering CvdR.

Acties: Vanuit Brussel zal het besluitvormingsproces en verdere ontwikkelingen rond dit dossier worden gevolgd. Momenteel lijkt een actieve Brusselse lobby nog niet nodig.

6. PLATTELANDSONTWIKKELING

6.1 Inleiding

Het Regio Randstad dossier Plattelandsontwikkeling is inmiddels 2 jaar actief. In verband met de grote inzet in 2004 is een apart projectplan opgesteld. Dat is door het bestuurlijk overleg Europa van de Randstad op 15 januari 2004 goedgekeurd. Onderstaande acties zijn uitgewerkt in een projectplan. Voor de overige acties zal een apart projectplan of lobbyfiche worden opgesteld.

Relevantie voor Randstad

De Randstad ziet als verstedelijkte regio voor de landbouwsector ook een rol voor het behoud van leefbaarheid, landschap en cultureel erfgoed. Tegelijkertijd speelt de landbouwsector in de Randstad een grote rol in toerisme, waterhuishouding en de toepassing van milieunormen. Het veenweidegebied is een gebied binnen de Randstad dat onder stedelijke druk staat en bijzondere problemen kent. Daarnaast gaat het om gebieden als Noord-Holland noord, Flevoland Oost en delen van Zuid-Holland. Het is in het belang van de Randstad om een evenwichtige ontwikkeling van stad en platteland na te streven.

Een van de instrumenten die de Randstad hiervoor tot haar beschikking heeft is het Europese plattelandsbeleid. Tot op heden heeft de Randstad een coördinerende rol vervuld in de uitvoering van het Europese plattelandsprogramma Leader+, wat loopt tot 2007. In de afzonderlijke Randstadprovincies loopt vervolgens in dezelfde periode het Europese Plattelandsontwikkelings-programma (POP). De herziening van het EU-plattelandsbeleid met inbegrip van deze EU-programma's, alsmede de gevolgen van de reeds afgesloten herziening van de landbouwsubsidies noopt de Randstad tot een pro-actieve houding.

De herziening van het EU-plattelandsbeleid heeft een aanvang genomen met de Salzburg conferentie van november 2003, waar de Europese Commissie haar eerste ideeën m.b.t. de herziening heeft gelanceerd. Volgens de Europese Commissie zal zij in juli, of wellicht met vertraging, een ontwerp voorstel uitbrengen voor een nieuwe kaderverordening Plattelandsbeleid. Hieronder komen de nieuwe Plattelandsontwikkelingsprogramma's van de lidstaten te hangen.

Andere instrumenten betreffen de voorbereiding en toepassing van Europese milieuwetgeving, en wetgeving m.b.t. dierenwelzijn en voedselveiligheid.

6.2 Overzicht van voor de Randstadprovincies relevante Europese dossiers op het gebied van plattelandsontwikkeling

Dossier	Lobbykader	Status
Herziening plattelandsbeleid	Regio Randstad Brussel en Utrecht	Lobby
Diverse milieurichtlijnen	HNP	Actieve Monitoring
Uitvoeringsbepalingen landbouwbeleid	HNP	Monitoring

6.3 Acties tot op heden dossier plattelandsbeleid

In de periode 2002-2003 is een position paper opgesteld met betrekking tot de herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) en de landbouwfondsen (Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw - EOGFL). Het paper is tot stand gekomen met behulp van een expertgroep, samengesteld uit medewerkers van de 4 provincies en bureau Regio Randstad. Vervolgens is begonnen met de organisatie van een EU-conferentie over plattelandsontwikkeling in verstedelijkte gebieden in het najaar van 2004 in Den Haag.

Het position paper is gepresenteerd aan het ministerie van Landbouw, natuur en voedselveiligheid (LNV) en aan de Europese Commissie, en heeft geleid tot, enerzijds, sterke betrokkenheid bij het overleg binnen LNV t.a.v. de herziening van het plattelandsbeleid en, anderzijds, tot de erkenning als gesprekspartner van de Europese Commissie. Dit laatste is geconcretiseerd door de toezegging van Commissaris Fischler om deel te nemen aan de door de Randstad te organiseren EU-plattelands-conferentie, door een persoonlijke uitnodiging van Commissaris Fischler voor de Salzbrug conferentie, en door de vorming van een netwerk, dat later Platform zal zijn, van Europese regio's met een vergelijkbare problematiek.

Tijdens de Salzburg conferentie, waar de Europese Commissie haar eerste ideeën m.b.t. de herziening heeft gelanceerd, was Regio Randstad vertegenwoordigd via het SOS- netwerk (Sustainable Open Spaces); een netwerk van verstedelijkte regio's met een belang in plattelandsontwikkeling. Het SOS-netwerk vormt de basis voor het Platform Plattelandsontwikkeling in peri-urbane regio's.

Eind 2003 is door de expertgroep tevens een aanvang gemaakt met een tweede position paper, dat meer specifiek zal ingaan op de EU-kaderverordening Plattelandsbeleid.

6.4 Uitwerking dossier plattelandsontwikkeling naar acties

Product	Lobbykader	Status
Belangenbehartiging Plattelandsbeleid	Regio Randstad Utrecht/Brussel	Lobby
EU-Conferentie Plattelandsontwikkeling in verstedelijkte regio's najaar 2004	Regio Randstad/ Provincie Zuid-Holland	Lobby
Position paper EU-kader-verordening Plattelandsbeleid	Regio Randstad/ Utrecht	Lobby
Platform Plattelandsontwikkeling in peri-urbane regio's	Regio Randstad Brussel	Lobby

6.4.1 Belangenbehartiging Plattelandsbeleid

<p>Te bereiken resultaten: Randstad verwacht in algemene zin brede aandacht voor de problemen verbonden met landbouw en plattelandsontwikkeling in verstedelijkte regio's.</p> <p>Een belangrijk lobbydoel daarbinnen is de opname van specifieke bepalingen hiervoor in de nieuwe EU-kaderverordening Plattelandsbeleid en het bijbehorende Plattelandsontwikkelings-programma van Nederland. Het is echter moeilijk aan te geven in welke mate deze doelstelling gerealiseerd kan worden.</p> <p>Een belangrijk resultaat zal tevens zijn een goede belangenbehartiging richting Rijk. Onderdeel daarvan vormt een goede vertegenwoordiging van Regio Randstad binnen het IPO.</p> <p>Acties: Naast de afzonderlijk te vermelden Plattelandsconferentie, Position paper 2 en Platform Plattelandsontwikkeling in verstedelijkte regio's, wordt het contact met LNV en de Europese Commissie nauw aangehaald.</p> <p>Dit gebeurt onder meer door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deelname in een coördinatieteam Nederlands voorzitterschap voor plattelandsontwikkeling (LNV, directie plattelandsbeleid), • Deelname aan het team Opvolging Salzburg (Salzburgdelegatie LNV + Regio Randstad), • Inbreng in EPO (Elf provincie overleg over het nieuwe EU-plattelandsontwikkelingsprogramma) • Regelmatige contacten met Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging. <p>Het Randstadoptreden binnen het IPO op het plattelandsdossier dient vervolgens te worden afgestemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen plan van aanpak voor inbreng IPO in Portefeuillehoudersoverleg Groen, water en landbouw.
--

6.4.2 Europese conferentie Plattelandsontwikkeling in peri-urbane regio's

<p>Te bereiken resultaat: Brede zichtbaarheid van Randstad en Provincie Zuid-Holland in EU en in Nederland m.b.t. vernieuwende plattelandsontwikkeling in peri-urbane regio's.</p> <p>Acties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datum 21-22 oktober 2004 • Titel: "City and Countryside: Finding a new balance in Europe's urbanised regions" • Programma met Fischler en Veerman • Politiek/bestuurlijke deelnemers uit geheel Europa • Conferentie "EU" maken • CvdR's rapporteurschap EU-kaderverordening Plattelandsbeleid door gedeputeerde Lokker • Aannee van resolutie door Platform Plattelandsontwikkeling in peri-urbane regio's

6.4.3 Position Paper EU-kaderverordening Plattelandsontwikkeling

<p>Te bereiken resultaat: Duidelijkheid verstrekken over de positie van de randstedelijke provincies t.a.v. de nieuwe EU-kaderverordening Plattelandsontwikkeling in Brussel en Nederland</p> <p>Acties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continuering mobilisatie van kennis en tijd via expertgroep • <i>Tijdpad portefeuillehouders en algemeen bestuur Regio Randstad (AB RR) te completeren</i>
--

6.4.4 Platform Plattelandsontwikkeling in peri-urbane regio's

Te bereiken resultaat:

Regio's uit de hele EU bijeen brengen in een netwerk (ambtelijk) of bij voorkeur, Platform (bestuurlijk), met het doel gesprekspartner te vormen voor de Europese Commissie. Uitbrengen van een resolutie.

Acties:

- Bijeenbrengen van werkgroep van geïnteresseerde regio's
- Opstellen van ontwerpresolutie
- Ontwerpresolutie inbrengen bij Europese Commissie
- Politieke goedkeuring
- Aannemen van resolutie tijdens Plattelandsconferentie.

7. KENNISINFRASTRUCTUUR

7.1 Inleiding

De EU heeft de ambitie te willen uitgroeien tot de meest competitieve regio van de wereld (voor Lissabonstrategie zie hoofdstuk 4).

De regio's binnen de lidstaten kunnen worden ondersteund door een toenemend aantal Europese programma's, waarvan die voor cohesie (regionaal beleid en structuurfondsen) en voor onderzoek en innovatie de belangrijkste zijn.

De Randstad ziet het verbeteren van de kwaliteit van de onderwijs- en kennisinfrastructuur op alle niveaus als bepalend om mee te kunnen spelen op het Europese speelveld. De concurrentie tussen de economische zwaartepunten in Europa en de wereld noopt tot het ontwikkelen van een sterke Randstadregio op het gebied van de kennisinfrastructuur.

In Brussel is begin 2004 het ERRIN netwerk opgericht met steun van DG Onderzoek. Dit netwerk van regiovertegenwoordigingen in Brussel heeft tot doel de rol van de regio's bij de totstandkoming van de kennismaatschappij te versterken. Het is een overleg- en expertiseplatform tussen de regio's en de Europese Commissie.

Relevantie voor de Randstad:

De Randstad heeft een magneetfunctie voor toptalent in kennis en ondernemerschap, maar zonder die magneet is de gedroomde hoogwaardige kenniseconomie onmogelijk.

Voor de Randstadregio blijven de onderwijsinfrastructuur en het onderzoeksbeleid de middelen bij uitstek om voor de bedrijven de omstandigheden te scheppen, die nodig zijn voor de overgang naar een kenniseconomie. Samen met innovatie, onderwijs en opleiding brengt onderzoek de regionale economieën nieuwe kennis, die hen in staat stelt vooruit te gaan op een wijze, die inspeelt op de internationale ontwikkelingen. Hiertoe moet ook in het lager en middelbaar beroepsonderwijs worden geïnvesteerd.

De rol van de provincies op al deze genoemde terreinen zal vooral regievoerend moeten zijn ten aanzien van de implementatie van het beleid. Genoemde projectmogelijkheden moeten in de provincies verder worden uitgewerkt in samenspraak met het Ambtelijk en Bestuurlijk Overleg Economie en kennisinfrastructuur in de Randstad. Regio Randstad zal in Brussel op dit terrein de verbinding leggen met het Europese beleid en de fondsen.

7.2 Overzicht van voor de Randstadprovincies relevante Europese dossiers op het gebied van kennisinfrastructuur

Dossier	Lobbykader	status
7 ^e Kaderprogramma Onderzoek en Ontwikkeling 2006-2009	RR	lobby
ERA-net programmanetwerk	RR	lobby
Innovatieve acties binnen kader 3 ^e Cohesierapport 2007-2013	RR	lobby
Mededeling EC: Rol van de Universiteiten en Hogescholen in het Europa van de kennis	RR	Actieve monitoring
KnowREG: pilot actie 'Regions of Knowledge' van de EC om op transnationaal en transregionaal niveau de centrale rol van kennis in het regionaal ontwikkelingsproces aan te tonen (initiatief EP)	RR+HNP+ ERRIN	Actieve monitoring
Richtsnoeren voor informatiemaatschappij en telecommunicatie-infrastructuur	HNP	Actieve monitoring
Mededeling EC: "Elektronische communicatie; de weg naar de kenniseconomie"	HNP	Actieve monitoring

Mededeling EC: “Investeren in onderzoek een actieplan voor Europa (3% BNP norm voor onderzoek: 1% overheid, 2% bedrijven)”	RRB+HNP	Actieve monitoring
Beroepsonderwijs	RRB	Actieve monitoring

7.3 Onderzoek en ontwikkeling

Synergie tussen universiteiten/hogescholen en het bedrijfsleven moet worden gestimuleerd. Daardoor wordt de spin-off van de aanwezige kennisinstellingen vergroot en kan een internationaal topniveau worden gehaald.

Ontwikkeling van kennisclusters en thematische bedrijventerreinen, internationale benchmarking gebaseerd op periodieke monitoring zijn middelen om die synergie te bereiken

Alle betrokkenen, overheden maar ook universiteiten/hogescholen en bedrijfsleven, zijn zich hier nog te weinig van bewust. Men houdt te zeer vast aan de eigen autonomie en ‘centres of excellence’ komen daardoor nog te weinig van de grond.

Uitwisseling tussen wetenschappers en studenten vindt nog op te geringe schaal plaats. Om zich concurrerend te kunnen opstellen dient men zijn concurrent te kennen. Ook het vreemdetalenonderwijs laat nog veel te wensen over. Een bijkomend punt is dat te weinig rekening wordt gehouden met de woonvoorzieningen voor buitenlandse docenten en studenten. De Randstadprovincies zullen zich niet alleen in Brussel maar juist ook in Nederland over maatregelen moeten bezinnen. In de Economische Strategie voor de Randstad wordt hier een voorzet voor gegeven.

Op dit terrein ziet Europa een stimulerende rol voor de regio’s om alle belangen bij elkaar te brengen. Het huidige **Zesde Kaderprogramma Onderzoek en Ontwikkeling** beoogt een grotere concentratie van Europese belangen te bewerkstelligen, door het stimuleren van expertisenetwerken, stimuleren van geïntegreerde projecten en de gezamenlijke uitvoering van nationale programma’s. Bij dit alles dienen bedrijfsleven, onderzoeksinstituten en regio’s gezamenlijk betrokken te zijn. Het **Zevende Kaderprogramma Onderzoek en Ontwikkeling** (KP7) voor de periode 2006 t/m 2009 is thans in voorbereiding bij de Commissie. De hoofdlijn van dit programma zal bestaan uit de volgende onderdelen:

- Wetenschappelijk onderzoek
- Onderzoeksinfrastructuur: men denkt aan een beperkt aantal thematische centra zoals European Space Agency (ESA). Dit zou ook b.v. voor *water* kunnen gelden. Het is geenszins zo dat er per land of regio zo’n centrum komt
- Mobiliteit: gericht op meer mobiliteit tussen wetenschappers en bedrijven door heel Europa, ter versterking van de Human Resources
- ERAnet: openstellen van nationale subsidiestromen voor Europese netwerken gericht op één European Research Area (zie hierna)
- Technologieplatforms: dit zijn grote publiek-private consortia bijvoorbeeld voor brancheorganisaties of een groot bedrijf als DSM (duurzame chemie). Andere kansrijke onderwerpen: waterstoftechnologie (hydrogen), duurzame landbouw, gezondheid/medicijnen. Het gaat om informele visieontwikkeling en een ontwikkeltraject (roadmap). Er zijn 31 hoofdideeën, waarover een Mededeling komt in mei 2004. De rol van de (regionale) overheid kan per onderwerp verschillen.
- European Research Council: wordt een onderzoeksorganisatie voor Europa zoals de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) voor Nederland.

Het lijkt van veel belang dat de Innovatie van diensten (bijna 70% van de economie in de Randstad) ook onder het KP7 kan vallen. Bijvoorbeeld door betere integratie van ICT in logistiek of gezondheidszorg. Voor de financiering wordt gewerkt aan een grotere rol van de Europese Investeringsbank (EIB).

Reeds op korte termijn zal er gezamenlijk vanuit de Randstad input geleverd moeten worden, indien hier concrete ideeën voor zijn.

Het instrument **Innovatieve Acties** vraagt de provincies regionale technologieplannen in te dienen, waarbij ook bovengenoemde aspecten een plaats krijgen. In de voorstellen van de Commissie in het 3^e Cohesierapport voor de periode 2007 t/m 2013 is het instrument Innovatieve Acties opgegaan (“gemainstreamd”) in Doelstelling 2. Bereikt zou moeten worden dat er in de verordening geen belemmeringen worden opgenomen om dit nuttig gebleken instrument te kunnen voortzetten in het D2-programma.

Het **ERAnet programma** wil de samenwerking tussen de lidstaten bevorderen op het gebied van nationale of regionale onderzoeksprogramma's. ERAnet richt zich op de overheden en/of organisaties die voor de overheden dergelijke programma's managen. Voorstellen kunnen worden ingediend voor ERAnet samenwerkingen voor programma's op elk relevant onderzoeksgebied. Met name ook op beleidsrelevant onderzoek.

Te bereiken resultaat: In Randstadverband duidelijk krijgen hoe een prominentere rol van de regio's in de Europese onderzoeksruimte ook in instrumenten vertaald kan worden.
Zo ja, dan zal een lobbystrategie moeten worden opgezet, waarbij de Randstad nauw zal moeten samenwerken in het ERRIN-netwerk van regiokantoren.
Bereiken dat het succesvolle instrument Innovatieve Acties benut kan blijven worden binnen de op te stellen Structuurfondsenverordening, die naar verwachting in de loop van 2004 verschijnt.
In Randstadverband bezien in hoeverre actief kan worden ingespeeld op het ERAnet programma.

Acties: In samenwerking met Regio Randstad zal een position paper worden opgesteld, in nauwe samenwerking met G4 en het ERRIN-netwerk in Brussel. Dit is gericht op de rol van regio's bij de versterking van innovatieprocessen richting KP7 (2006–2009) en de verordening voor het Cohesiebeleid 2007-2013, Doelstelling 2. Nauw overleg met PV en lobby naar DG Research en DG Regio.
Voor ERAnet lobby opzetten om duidelijker rol voor regio's te krijgen voor mogelijkheden om als overheden aan ERAnet mee te kunnen doen.

7.4 Rol universiteiten en hogescholen bij regionale ontwikkeling, incl. beroepsonderwijs

In de Mededeling van de Commissie over de rol van de universiteiten is geconcludeerd, dat de universiteiten een grotere bijdrage zouden moeten leveren aan de regionale ontwikkeling. Dit roept spanning op tussen enerzijds regionale ontwikkeling en spreiding, en het ontwikkelen van *centers of excellence* anderzijds.
De vervolgededeling van de commissie wordt medio 2004 verwacht. Deze zal beschouwd moeten worden in relatie met de plannen uit het 3e Cohesierapport.

Vanuit de Europese Commissie en het Comité van de Regio's wordt daarnaast veel aandacht besteed aan de dossiers onderwijs, opleiding en levenslang leren op alle niveaus. Hierbij is steeds een zeer belangrijk uitgangspunt de relatie met het innovatiebeleid en speelt het MKB ook een belangrijke rol. Ook hier liggen de lobbydoelen voornamelijk in Nederland, maar het kantoor in Brussel ziet voor zichzelf een voorlichtende en bemiddelende taak weggelegd, zodat voor plannen optimaal gebruik gemaakt kan worden van Europese steun.

Te bereiken resultaat: In Randstadkader positie bepalen over rol van universiteiten en MKB, gericht op het beter benutten van het kennispotentieel. En op het totstandkomen van '*centers of excellence*' in de Randstad, die de concurrentie binnen Europa en in de wereld aankunnen. Samen met Regio Randstad en andere spelers op dit veld in Brussel en in Nederland, zoals universiteiten, hogescholen, PV, MKB, innovatieplatform en andere betrokkenen.

Acties: Verdere ontwikkeling vanuit Brussel nauw volgen en een seminar organiseren op 2 december 2004 in Brussel in samenwerking met de Hogeschoolraad, gericht op uitwisseling van ervaringen en voorbeelden met andere Europese regio's. Dat kan input leveren voor positiebepaling en aanpak van de Randstad en mogelijk leiden tot een position paper.

8. REGIONAAL BELEID 2007-2013

8.1 Inleiding

In het derde verslag over economische en sociale cohesie in Europa (3^e Cohesieverslag) staan de voorstellen voor de toekomst van de structuurfondsen en het regionaal beleid voor de volgende programmaperiode van 2007 t/m 2013. De lobby op dit dossier is vanaf 2001 gevoerd in IPO/HNP verband.

Het Bestuurlijk Overleg Europa van Regio Randstad besloot in januari 2004 om na publicatie van het 3^e Cohesieverslag een aantal richtinggevend uitspraken voor de Randstad op papier te zetten over het toekomstige structuurfondsenbeleid. De uitspraken kunnen worden gebruikt voor een Randstad position paper. Het thema “innovatie” zou een centrale rol moeten spelen. Ook wordt gestreefd naar samenwerking met de grote steden. Een eventuele Randstadpositie zou tot stand moeten komen op basis van interne gedachtevorming binnen de 4 provincies, en in relatie met het in voorbereiding zijnde 3^e IPO-standpunt over dit onderwerp. Hiertoe nemen de 4 provincievertegenwoordigers afzonderlijk de noodzakelijke initiatieven in hun provincie. In IPO-verband is afgesproken om tot 2005 in interprovinciaal verband en in overleg met VNG en de G4, gezamenlijk te lobbyen richting Den Haag om zoveel mogelijk structuurgelden “binnen te halen”.

8.2 Het Europees beleidskader 2007-2013 ziet er als volgt uit (de 3 C's):

Voor een overzicht van de voorstellen voor het Cohesiebeleid en de structuurfondsen zie bijlage 11. De voorstellen van de Commissie gaan uit van drie nieuwe gebundelde doelstellingen:

Doelstelling 1: “Convergentie, cohesie en solidariteit” (78% van structuurfondsenbegroting; Vergelijkbaar met de huidige Doelstelling 1 (D1) voor achterstandsgebieden op basis van het 75% bruto regionaal product (BRP). Voor de huidige D1-gebieden, die door het statistisch effect van de uitbreiding buiten de boot dreigen te vallen, komt een onderdeel Doelstelling 1bis. Zestig procent van de financiering is gericht op het behalen van de Lissabon- en Göteborg-doelstellingen (kenniseconomie, resp. duurzame ontwikkeling; zie hieronder). Nederland komt na 2006 niet in aanmerking voor deze Doelstelling 1 “Convergentie”.

Doelstelling 2:“(Regionale) Concurrentiekracht, werkgelegenheid en scholing”

(18% van structuurfondsenbegroting; een D2/D3 nieuwe stijl): geldig voor alle (niet-D1) regio's op basis van nationale gebiedsindeling (zoning) en meer regionale verantwoordelijkheid. Voor toekenning moeten 3 criteria worden gebruikt: BRP per inwoner, werkgelegenheid en bevolkingsdichtheid, wellicht ook het niet gebruikte potentieel.

Er komt een automatische ‘phasing-in’ voor de huidige D1-gebieden. Of dit ook voor Flevoland geldt wordt nagegaan.

Elk land krijgt een nationale envelop. Over de hoogte van het bedrag voor Nederland moet nog worden onderhandeld. Voorlopige prognoses komen op een bedrag van maximaal 2,2 miljard euro voor de volgende periode van 7 jaar voor deze Doelstelling voor Nederland.

Er komt een **regionaal luik** met 3 prioriteiten (gefinancierd uit Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO); ca. 50% van het D2-budget):

1. Innovatie en kenniseconomie;
2. Toegankelijkheid (hiermee wordt naast wegen en spoorwegen bedoeld toegang tot openbare diensten en internet) en diensten van algemeen economisch belang;
3. Milieu en risicopreventie.

Voor stedenbeleid zal minimaal 10% binnen regionaal luik moeten worden gereserveerd (Urban plus), ook de interregionale samenwerking komt in het regionaal luik.

Daarnaast komt er een **nationaal luik** (vergelijkbaar met “oude” D3; gefinancierd uit het Europees Sociaal Fonds (ESF); eveneens ca. 50% van het budget) gericht op het realiseren van de Europese Werkgelegenheidsstrategie (o.a. een levenslang leren, participatie in de digitale maatschappij, participatie vrouwen en ouderen op de arbeidsmarkt en inburgering van migranten).

Doelstelling 3: “territoriale coöperatie” (4% van structuurfondsen, vergelijkbaar met Interreg). Vooral voor grensoverschrijdende projecten met buurregio's op provincieniveau, zowel binnen EU als aan de buitengrenzen van de Unie. Ook transregionale samenwerking valt onder deze doelstelling. In het voorstel worden de zeegebieden, van belang voor de Randstadprovincies grenzend aan de Noordzee, ook erkend.

8.3 Overzicht van voor de Randstadprovincies relevante Europese dossiers en onderwerpen daarbinnen, op het gebied van Regionaal beleid 2007-2013

Dossier	Lobbykader	Status
3 ^e Cohesieverlag (“Een nieuw partnerschap voor cohesie – convergentie, concurrentie-kracht, cooperatie – 3 ^e verslag over de economische en sociale cohesie”): binnenhalen middelen	IPO, VNG	Lobby, primair in Den Haag
Structuurfondsen verordening	IPO, VNG	Lobby
Onderzoeken gemeenschappelijke belangen: - Verdeling van de middelen/toekenningscriteria (mogelijke afstemming met G4). - Innovatieve Acties in D2. - Landsdelig of provinciaal programma	P4, RR	Lobby, primair in de Randstad
- Phasing in D2 Flevoland	Flevoland, P4	Lobby, primair Flevoland, afstemming in Randstad
- Grote Stedenbeleid in D2 Urban plus, aanwijzing als prioritaire stedelijke regio	G4, Randstad	Lobby primair G4, afstemming in Randstad
- Erkenning grens Noordzee in D3	Noord- en Zuid-Holland, P4	Meenemen in Randstadlobby

3^e Cohesieverlag en Verordening Structuurfondsen

Tijdens de huidige programmaperiode (2000-2006) krijgen alle vier de Randstadprovincies geld uit de Structuurfondsen (zie bijlage 10). Binnen het nieuwe beleidskader zijn de nieuwe Doelstelling “Concurrentiekracht” (hierna: Doelstelling 2) en de Doelstelling “Coöperatie” (hierna: Doelstelling 3) beide relevant voor de Randstad. De uiteindelijke hoogte van het budget zal afhangen van de besluitvorming over de Europese Financiële Meerjarenperspectieven 2007-2013, naar verwachting in juni 2005, en van de keuzes die de Nederlandse regering maakt bij de toedeling en eventuele zonerings van de middelen.

In de nieuwe voorstellen beperkt de Commissie zich, in tegenstelling tot de huidige programmaperiode, tot een nationale envelop met geld, de doelstellingen van het beleid en de daarbij behorende verdelingscriteria. De lidstaat heeft dus veel ruimte voor eigen invulling.

Weten wat men als Randstad wil, en een tijdige en duidelijke lobby naar Den Haag zijn daarom in de komende tijd meer dan ooit een voorwaarde om een proportioneel en doeltreffend aandeel in het regionale beleid binnen te halen.

Daarbij spelen nog een aantal punten, waarover de komende tijd duidelijkheid moet ontstaan. Deze staan beschreven in bijlage 11.

De algemene lobby voor het binnenhalen van de structuurfondsen en voor de uitvoeringsvoorwaarden van de Nederlandse regering vindt plaats in HNP/IPO verband, waar mogelijk in samenwerking met de G4/VNG. Het gaat hierbij om:

- voortzetting regionaal beleid in Nederland met inzet van de EU structuurfondsen
- bijvoorkeur een volledige cofinanciering door het rijk, gericht op het maximaal benutten van de fondsen
- afspraken of convenanten voor de hele programmaperiode 2007 t/m 2013
- sterke vereenvoudiging administratie, vermindering administratieve last, geen extra eisen vanuit de Nederlandse departementen.

Een IPO lobbystandpunt wordt voorbereid door een ambtelijke en bestuurlijke taskforce.

Relevantie voor Randstad: de voorstellen van de Europese Commissie voor Doelstelling 2 (nieuw) inzake de toekomst van de structuurfondsen zijn voor de Randstad van belang vanwege de daaruit voortvloeiende Europese middelen, die beschikbaar komen voor de periode 2007-2013.

Deze middelen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het uitvoeren van projecten, waarvoor plannen zijn of worden gemaakt op het niveau van zowel de P4 en G4 als van de Randstad en zijn vleugels. Een strategie, gebaseerd op *samen sterk*, lijkt vooral in Den Haag een voorwaarde om een proportioneel en doelmatig aandeel in de Nederlandse koek te verwerven.

Samenwerking in de uitvoering door een of meerdere gezamenlijke programmabureau's kan daarnaast een soepele uitvoering en optimale benutting ondersteunen.

Doelstelling 3 is vooral de moeite waard voor Zuid- en Noord-Holland, omdat de kans bestaat dat hun maritieme grens wordt erkend voor het grensoverschrijdende programma, waar het meeste geld inzet binnen deze Doelstelling.

Te bereiken resultaten: Afstemming en overleg in Randstadverband. Onderzoeken haalbaarheid gezamenlijk standpunt. Zo ja, opstellen gezamenlijke lobby-strategie. Uiteindelijke doelstelling is het neerslaan van Europese middelen in de Randstad in de periode 2007 t/m 2013, op een proportionele en doelmatige wijze. Voor het opzetten van lobbystrategie en inhoudelijke inbreng zal het bureau RR in Utrecht nauw samen dienen te werken met het bureau in Brussel. Periodieke terugkoppeling in Randstad overleggen.

Acties: Vanuit de Randstadvertegenwoordiging in Brussel zal het besluitvormingsproces actief gevolgd worden. Het zwaartepunt ligt in 2004 echter op de IPO-lobby richting Den Haag, omdat er momenteel nog weinig steun is van de Nederlandse regering voor voortzetten van structuurbeleid in Nederland. In Randstadverband dient allereerst bekeken te worden hoe we samen kunnen optrekken. Daarna kan een lobbytraject worden uitgestippeld.

Tijdschema voorstellen betreffende toekomst structuurfondsen 2007-2013:

2004

18 februari	Publicatie 3 ^e Cohesieverslag door Europese Commissie
maart-juni	Eerste advies Europees Parlement, Comité van de Regio's
16 april	Bestuurlijk overleg EU P4 over Randstad position paper
10-11 mei	3 ^e Cohesieforum in Brussel
7 juni	Overleg P4 over position paper Randstad en verkennend overleg P4, G4 en Regio Randstad
juli of later	Presentatie voorstellen Structuurfondsenverordening, ESF-verordening, Kaderverordening Plattelandsontwikkeling

2005

juni of uiterlijk december	Definitieve besluitvorming Raad over Financiële Perspectieven en Structuurfondsen
----------------------------	---

2006

Vaststelling nieuwe programma's

2007

Start nieuwe programma's

Bijlage 1 Samenstelling bestuurlijk overleg Europa per 1 januari 2004

H. Dijkma	Gedeputeerde van de provincie Flevoland (voorzitter)
Mw. H.M.C. Dwarshuis-van de Beek	Gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland
Mw. drs. R. Kruisinga	Gedeputeerde van de provincie Noord-Holland
Drs. J.P.J. Lokker	Gedeputeerde van de provincie Utrecht
Ir. H. Pluckel	Regio Randstad Brussel
Ir. E.M. Storm	Regio Randstad (secretaris)

Bijlage 2 Samenstelling management overleg Europa per 1 januari 2004

Drs. A.M. Cremers	provincie Noord-Holland
Mr. E.L.W. Teepe	provincie Zuid-Holland
Mw. mr. I. Homan	provincie Utrecht
Drs. W.E. Keizer	provincie Flevoland
Ir. H. Pluckel	Regio Randstad Brussel
Ir. E.M. Storm	Regio Randstad (voorzitter)

Bijlage 3 **Coördinatoren Europa per provincie per 1 januari 2004**

Drs. H. Keulen	provincie Noord-Holland
Mr. E.L.W. Teepe	provincie Zuid-Holland
Mr. P.G. Scherks	provincie Utrecht
E.M. Strating	provincie Flevoland

Bijlage 4 Vertegenwoordiging Regio Randstad kantoor Brussel per 1 januari 2004

Hoofd randstadvertegenwoordiging

Ir. H. (Hans) Pluckel
Telefoon Brussel: 0032-2-7379955
Telefoon Utrecht: 030-2582041
Mobiel: 06-22975764
E-mail: hans.pluckel@provincie-utrecht.nl
E-mail: pluckel@nl-prov.be

Secretariaat randstadvertegenwoordiging

Telefoon: 0032-2-7379957

Centraal e-mailadres
regio.randstad@nl-prov.be

Centraal faxnummer
0032-2-7367089

Website www.nl-prov.be

Vertegenwoordiger provincie Flevoland

Drs. S. (Sidony) Venema
Telefoon Brussel 0032-2-7379954
Mobiel: 06-18300184
E-mail: venema@flevoland.nl
E-mail: venema@nl-prov.be

Vertegenwoordigers provincie Noord-Holland

Drs. M. (Marion) van Kampen
Telefoon Brussel: 0032-2-7379952
E-mail: marionvankampen@hotmail.com
E-mail: vankampen@nl-prov.be

Drs. H. (Hans) Keulen
Telefoon Brussel: 0032-2-7379952
Telefoon Noord-Holland: 023-5143657
E-mail: keulenh@noord-holland.nl

Vertegenwoordigers provincie Utrecht

Drs. S. (Bas) van den Barg
Telefoon Brussel: 0032-2-7379953
Telefoon Utrecht: 030-2582456
E-mail: bas.van.den.barg@provincie-utrecht.nl
E-mail: barg@nl-prov.be

Vertegenwoordiger provincie Zuid-Holland

Mr. R. (Regina) Schim van der Loeff
Telefoon Brussel: 0032-2-7379951
Telefoon Den Haag: 070-4416806
E-mail: schim@pzh.nl
E-mail: schim@nl-prov.be

Stagiaireplaats Regio Randstad

Telefoon: 0032-2-7379982

Bijlage 5 Medewerkers Regio Randstad, kantoor Utrecht per 1 juni 2004

Directeur

Ir. E.M. (Ernst) Storm
Telefoon: 030-2582705
E-mail: ernst.storm@provincie-utrecht.nl

Plv. directeur/staffunctionaris

Drs. P. (Piet) Oudega
Telefoon: 030-2582702
E-mail: piet.oudega@provincie-utrecht.nl

Staffunctionarissen

Drs. E. (Emile) Kuypers
Telefoon: 030-2582003
E-mail: emile.kuypers@provincie-utrecht.nl

Drs. M. (Marieke) Kuijer
Telefoon: 030-2582711
E-mail: marieke.kuijer@provincie-utrecht.nl

Beleidsmedewerkers

Mr. M. (Margot) Huijs
Telefoon: 030-2582700
E-mail: margot.huijs@provincie-utrecht.nl

Ir. R. (Renate) Leopold
Telefoon: 030-2582701
E-mail: renate.leopold@provincie-utrecht.nl

Drs. P. (Pim) Vermeulen
Telefoon: 030-2582709
E-mail: pim.vermeulen@provincie-utrecht.nl

Communicatiemedewerkers

Mr. M. (Margot) Huijs
Telefoon: 030-2582700
E-mail: margot.huijs@provincie-utrecht.nl

Drs. H. (Hans) Mertens
Telefoon: 030-2582710
E-mail: hans.mertens@provincie-utrecht.nl

Financieel-economisch coördinator

R. (Judith) van Schaik-Slager
Telefoon: 030-2582715
E-mail: judith.van.schaik@provincie-utrecht.nl

Hoofd randstadvertegenwoordiging

Ir. H. (Hans) Pluckel
Telefoon Brussel: 0032-2-7379955
Telefoon Utrecht: 030-2582041
E-mail: hans.pluckel@provincie-utrecht.nl
pluckel@nl-prov.be

Secretariaatsmedewerkers

G. (Gillie) de Haas-Flint
Telefoon: 030-2582707
E-mail: gillian.de.haas@provincie-utrecht.nl

Centraal e-mailadres:
regio.randstad@provincie-utrecht.nl

Centraal faxnummer:
030-2582308

Website: www.regio-randstad.nl

Th. (Thea) van Arendonk-Janssen

Telefoon: 030-2582704

E-mail: thea.van.arendonk-janssen@provincie-utrecht.nl

L. (Lydia) Mieszczynski

Telefoon: 030-2582705

E-mail: lydia.mies@provincie-utrecht.nl

Bijlage 6 Samenstelling Nederlandse delegatie Comité van de Regio's per 20 april 2004

Leden:

-	dhr. P.A.Bijman	gedeputeerde van Friesland (CDA)
-	mw. H.M.C. Dwarshuis	gedeputeerde van Zuid-Holland (VVD)
-	drs. H. Dijkma	gedeputeerde van Flevoland (VVD)
-	drs. W.T. van Gelder	Commissaris van de Koningin in Zeeland (CDA)
-	mr. A.Ph. Hertog	burgemeester van Haarlemmermeer (VVD)
-	mr. G. Jansen	Commissaris van de Koningin in Overijssel (CDA)
-	mw. P.C. Krikke	burgemeester van Arnhem (VVD)
-	drs. J.P.J. Lokker	gedeputeerde van Utrecht (CDA)
-	mr. I.W. Opstelten	burgemeester van Rotterdam (VVD)
-	mr. dr. A.G.J.M. Rombouts	burgemeester van 's-Hertogenbosch (CDA)
-	mr. drs. G.A.A. Verkerk	wethouder van Den Haag (VVD)
-	1 vacature (gemeentelijk)	

Plaatsvervangende leden:

-	dhr. H.A.J. Aalderink	gedeputeerde van Gelderland (VVD)
-	dr. H. Bleker	gedeputeerde van Groningen (CDA)
-	drs. M.J. Eurlings	gedeputeerde van Limburg (CDA)
-	dhr. O. Hoes	gedeputeerde van Noord-Brabant (VVD)
-	mw. drs. R. Kruisinga	gedeputeerde van Noord-Holland (CDA)
-	drs. S.B. Swierstra	gedeputeerde van Drenthe (VVD)
-	dhr. W. Zwaan	wethouder van Meppel (PvdA)
-	5 vacatures (gemeentelijk)	

Secretaris van de delegatie:

H.J.I. van Leeuwen
Interprovinciaal Overleg (IPO)
Postbus 16107, 2500 BC Den Haag
telefoon + (0)70 888 1233
fax + (0)70 888 1280
mobiel + (0)6 2890 1233
e-mail: leeuwen@ipo.nl

Adjunct-secretaris van de delegatie:

F.N.M. Hilterman
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
Postbus 30435, 2500 GK Den Haag
telefoon+ (0)70 373 8340
fax + (0)70 363 5682
mobiel + (0)6 5582 4774
e-mail: frank.hilterman@vng.nl

Bijlage 7

Indicatief overzicht EU-Structuurfondsen voor Nederland en de Randstad periode 2000 t/m 2006

Programma's	Nederland (bedragen in miljoen Euro)	Randstad (bedragen in miljoen Euro)
D1 Overgang (Flevoland)	123 miljoen Euro	123 miljoen Euro
D2 Reconstructie (Oost-Utrecht)	676	8,7
D2 Grote steden		118
D3 (ESF)	1686	niet gebiedsgericht
Kaderverordering Plattelandsontwikkeling	385	37
Leader +	78	18,15
Interreg 3b Noord-West Europa	100	wordt op projectbasis ingezet
Interreg 3b Noordzee Maritieme samenwerking	54	wordt op projectbasis ingezet
Interreg 3c	20	niet gebiedsgericht
Urban	28	28
Equal	196	niet gebiedsgericht
Innovatieve Acties EFRO*	18,5	9,496
TOTAAL	ca. 3500 miljoen Euro (als ca. 50% cofinanciering)	ca. 342 miljoen Euro (waarvan ca. 151 G4) + projecten

* overzicht innovatieve acties EFRO in Nederland (stand per april 2003)

Provincie	EFRO	Nationaal	Privaat	Totaal
Noord-Holland	2.506.000	2.532.000	454.000	5.492.000
Utrecht	2.000.000	680.000	1.320.000	4.000.000
Zuid-Holland	2.990.000	2.990.000	400.000	6.380.000
Flevoland	2.000.000	500.000	311.000	2.811.000
Noord-Brabant	3.000.000	1.550.000	1.450.000	6.000.000
Overijssel	3.000.000	1.730.000	1.280.000	6.010.000
Gelderland	2.990.000	2.510.000	480.000	5.980.000
Totaal	18.486.000	12.492.000	5.695.000	36.673.000

Schema 3 e Cohesierapport 2007-2013 (voorstellen Europese Commissie 040218)

Programma's	Geschiktheid	Prioriteiten	Toewijzingen	Details
1. Minst ontwikkelde Lidstaten en regio's: convergentie en concurrentiekracht				
Cohesiefonds	Lidstaten met een BNI/hoofd <90% EU25 gemiddelde	Transport (TENs); duurzame transport; milieu; vernieuwbare energie	78%	1. Toewijzingen volgens de Unie criteria zoals vastgesteld door de Berlijn Raad 2. Speciale programma voor ultra perifere gebieden 3. Urban+ binnen programma's (gedelegeerd aan de steden)
Convergentieprogramma's (EFRO, ESF)	Regio's met een BNP/hoofd <75% EU25 gemiddelde	Innovatie; toegankelijkheid; milieu/risicopreventie; infrastructuur; human resources; bestuurlijke capaciteit		
Statistisch beïnvloede gebieden (EFRO, ESF)	Regio's met een BNP/hoofd <75% EU15 gemiddelde en >75% EU25 gemiddelde	Innovatie; toegankelijkheid; milieu/risico bescherming; infrastructuur; human resources; bestuurlijke capaciteit		
2. De andere Lidstaten en regio's: concurrentievermogen en werkgelegenheid				
Regionale programma's (EFRO)	Lidstaten stellen een lijst op van regio's (NUTS 1 of 2)	Innovatie; toegankelijkheid; milieu/risicopreventie	18%	1. Geen gebiedsaanwijzing/zonering door de EC 2. Rekening houden met territoriale criteria (natuurlijke handicaps) 3. URBAN+ binnen programma's
Nationale programma's (ESF)		Europese Werkgelegenheidsstrategie		
Infaseren (EFRO)	Regio's met een BNP/hoofd >75% EU15 gemiddelde	Innovatie; toegankelijkheid; milieu/risico bescherming, Europese Werkgelegenheidsstrategie		
3. Grensoverschrijdende en transnationale samenwerking (EFRO)	Grensgebieden en grotere regio's van transnationale samenwerking	Innovatie; toegankelijkheid; milieu/risicopreventie; cultuur, educatie	4%	Introductie van een nieuw wettelijk instrumenten voor grensoverschrijdende samenwerking
			100% = 336 miljard Euro of 0.41 % van BNP of 0.46% inclusief plattelandontwikkeling en visserij	

Bijlage 8 3^e Cohesierapport: punten ter verduidelijking en nadere afweging

De volgende punten moeten de komende maanden nader uitgezocht en afgewogen worden:

- Aantal en Schaal Nederlandse Programma's 2007 t/m 2013

De Europese Commissie wil haar beleid *regionaal* inzetten, maar geeft zij (nog) niet het gewenste schaalniveau aan (landsdeel of provincie). Vertaald naar Nederlandse situatie lijkt het erop dat de Commissie op "provincieniveau" programma's wil. Maar landsdelig niveau is niet ondenkbaar. Voorts denkt men aan maximaal 4 programma's voor Nederland. Door te kiezen voor 4 landsdelige meerjarenprogramma's zouden alle provincies aan bod kunnen komen, mits er afspraken kunnen worden gemaakt over neerslaan van middelen op provincie-, gemeente- en/of stadsdeelniveau. Men zou het eens moeten worden over een (gezamenlijke) beheersautoriteit voor de Randstad.

- Infaseren Flevoland

Binnen het D2 voorstel dienen een aantal punten verder uitgezocht te worden. Flevoland neemt momenteel met het Doelstelling 1-programma (phasing out) een eigen positie in. De Commissie wil bij het nieuwe D2-programma de oude D1 gebieden automatisch 'infaseren'. Hierdoor zou het voor Flevoland logisch zijn een programma op provinciaal niveau voort te zetten (al dan niet in Randstad context), mocht ze hiervoor in aanmerking komen.

- Erkenning Noordzee als grens

Een lobby voor de erkenning van de maritieme grens van de Noordzee voor het verkrijgen van D3-middelen voor grensoverschrijdende samenwerking zal moeten plaatsvinden. Daarbij zouden de andere provincies wellicht de aan de Noordzee gelegen provincies kunnen steunen.

- Stedelijke regio's

Ook voor steden komt een soort voorrangsmechanisme in de vorm van een lijst van stedelijke regio's, die de lidstaten mogen aandragen voor Brussel. Deze regio's krijgen eveneens voorrang voor D2-status. De Randstad zou zich ervoor kunnen inzetten om als prioritaire stedelijke regio te worden aangewezen voor D2. Voorwaarde is steun van de G4 en wellicht Almere. Mochten de steden kiezen voor een ander alternatief (zoals de provincie, kaderwetgebied) dan beconcurreren zij elkaar, terwijl zij door keuze in Randstadkader allen aan hun trekken kunnen komen.

- Inzet op cohesie en concurrentiekracht

Dan is er de vraag op welke doelen in te zetten en in welke mix: cohesie en/of concurrentiekracht. Alhoewel het Cohesieverlag geen criteria noemt voor de verdeling de D2-middelen, sprak verantwoordelijk Europees commissaris Barnier van het solidariteitsprincipe, dat volgens EU-Verdrag leidend is bij aanwijzing van gebieden. Dit houdt in dat de zwakste delen in de Randstad in aanmerking komen (bijv. Kop Noord-Holland) voor de D2-middelen. Ook vanwege het additionaliteitsbeginsel (EU-geld mag niet worden ingezet voor vigerend nationaal beleid en nationale middelen zo verdringen) lijkt het huidig beleid van Ministerie EZ (Gebiedsgerichte Economische Perspectieven) niet geheel geschikt voor vertaling naar D2. Een andere Randstadaanpak lijkt nodig, waarin achterstadswijken en economisch zwakkere gebieden met voldoende ontwikkelingspotentieel een plek krijgen.

In samenhang met het cohesiedoel, moet gekozen worden hoe en waar men additioneel aan rijksbeleid de concurrentiekracht van de Randstad denkt te versterken en de milieurisico's (water) wil beperken. Deze onderwerpen dienen nader te worden uitgewerkt. Het plattelands- en visserijdeel kan de moeite waard zijn te betrekken in dit geheel, ook weer in relatie tot het schaalniveau voor uitvoering.

- Onderbouwing plannen

Hoewel de periode 2007 t/m 2013 nog ver weg lijkt, zal het toch nodig zijn om door de Randstadpartners medio 2004 alvast over een globaal beeld te beschikken over thema's en programma's waarvoor men de fondsen binnen de doelstellingen van de commissie zou willen inzetten. Inbreng bottom-up vanuit de P4 ligt hierbij voor de hand, indien mogelijk in samenwerking met de G4 en de K4. Additionaliteit en concentratie op een beperkt aantal thema's zijn daarbij voorwaarden. Een overzicht met duidelijke prioriteiten vormt een onmisbare ondersteuning voor een effectieve lobby.

Bijlage 9 Afkortingen

AB RR	Algemeen Bestuur Regio Randstad
ARC	Airport Regions Conference
BAC EU	Bestuurlijke Advies Commissie Europa van het IPO
BNP	Bruto Nationaal Product
BRP	Bruto Regionaal Product
CEMR	Council of European Municipalities en Regions
CvdR	Comité van de Regio's
DG	Directoraat Generaal (van de Europese Commissie)
EC	Europese Commissie
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EIB	Europese Investeringsbank
EOGFL	Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw
EP	Europees Parlement
EPO	Elf provincie overleg over het nieuwe EU-plattelandsontwikkeling
EPRO	Environmental Platform of Regional Offices
ERA	European Research Area
ERRIN	European Regions Research and Innovation Network in Brussels
ESA	European Space Agency
ESC	Economisch en Sociaal Comité
ESF	Europees Sociaal Fonds
G4	Vier grote steden in de Randstad
GEMACA	Group for European Metropolitan Areas Comparative Analysis
GLB	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
HNP	Huis van de Nederlandse Provincies (in Brussel)
INPA	Internationale Non Profit Associatie (rechtsvorm HNP naar Belgisch recht)
IPO	Interprovinciaal Overleg (in Den Haag)
KP7	7 ^e Kaderprogramma Onderzoek en Ontwikkeling (2006-2009)
K4	Vier kaderwetgebieden in de Randstad
LTO	Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
MKB-	Nederland Midden- en Kleinbedrijf Nederland
NGO's	Non-gouvernementele organisaties
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
P4	Vier provincies in de Randstad
POP	Plattelandsontwikkelingsprogramma
PV	Permanente Vertegenwoordiging Nederland (bij de EU)
RRU	Regio Randstad kantoor te Utrecht
SOS	Sustainable Open Spaces
TEN's	Trans-Europese Netwerken
TEN-T	Trans-Europees Vervoersnetwerk
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNO/NCW	Verbond van Nederlandse Ondernemingen/Nederlands Christelijke Werkgeversverbond